

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25—Din
za inozemstvo 40—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 9. januarja.

Letošnji volilni boj na Slovenem ima svoje posebno obeležje. Pod nedoljivim vtisom splošnega prepričanja, da je Narodnemu bloku zasigurno sijajna zmaga in da se končno bližajo dobri urejeni razmeri, se opredeljuje tudi slovensko ljudstvo. Formirata se dva tabora v enem se zbira vse kar narodno in državno čuti in kar trezno misli, v drugem držijo klerikalni kolovozje nezavedno maso, smatrajo jo za črelo, katera nima drugega pomena, nego da jim daje svoje glasove ter politično moč v roke. Med tema dvema taboroma stoji še velika množica neopredeljenih, ki se odloča takorokod od volitev do volitev. Pri zadnjih volitvah je ta volilna rezerva kompaktno oddala svoje krogle listam SLS. Na sedla svoje objube političnih avanturistov, ki so Slovenem klátili zvezde z neba ter govorili, da se bo vse, kar tišči in tlači naš narod, spremenilo in odpravilo, čim dobi SLS politično zastojstvo našega plemena v svoje roke.

Tako je prišla era 21 tigrov. Po razmeroma kratkih, a za naše gospodarstvo življenje vendarle tako dolgh, bridkih dveh letih je nastopila katastrofa tigrovske politike. Vse kar so klerikalni kandidati obljubljali, vse kar je SLS razglasila kot svoj delovni program, se je izkazalo kot brezvestna prevara in golufija. Klerikalni poslanci niso bili niti sposobni, niti zmožni, da v Narodni skupščini zastopajo najpriljubljenejše interese naše ožje domovine, a reči se mora tudi, da klerikalna delegacija ni bila nikdar voljna, da izpolni svoje ljudstvu dane obljube. Iz tega jasno sledi, da so klerikalci pred volitvami zavestno lagali. Njihova velika laž je postala očita najhujšim slojem naroda posebno takrat, ko je služaj postavil klerikalne veljake na krmilo države. Niti enega od klerikalnih volilnih gesel ni, ki bi ga klerikalni ministri ne bili postavili na glavo ter s svojimi dejanji naravnost sramotno ne komunicirali. Se so bila njihova usta, njihovi listi polni tirad o boju proti centralizmu in za avtonomijo Slovenije, ko so klerikalni ministri z otroškokruto dolečnostjo pričeli po svojih resorih absurdno centralizacijo. Vse kompetence so prenesli v svoje kabinete in klerikalni ministri so pričneli nastavljanje premikače na progah, baletke v gledaliških, odvezmati lokalnim uravnim organom vse odločitve. Ako bi se jih bilo pustilo na vladi, danes bi se že poslali srezkih poglavarjev, davčnih uravnilov in okrajnih ekonomov vodili iz Beograda! Klerikalni režim je bil početak najhujše centralizacije, kar jih je kdaj videla država. Kdo se ne spominja klerikalnih priseg, da bodo tizri odvzeli slovenskemu davkoplačevalcu pretežko bremena? Malo je manjkalo pa bi bil vsakemu Slovencu obljubili v klerikalnem raji po eno zlato uro. Kmalu je bila dana klerikalnem priljubljenost, da z dejanji pokažejo svoje nemiljenje namram slovenskemu davkoplačevalcu. Imeli so v ministru obožljivo besedo in finančni minister jim je služil kot slono orodje. Zato menda so naš pod njihovim režimom davki še narasli neenakosti in krutosti davčnega pritiska so postale še večje; a privarčevali so se odobrema ljudstva, ki je klerikalnem izročilo svojo usodo, še drugega nemsilnega presenečenja. Klerikalni režim je sestavljal proračun, ki nomenja za vse državljane nove ogromne obremenitve in medtem ko so klerikalci pridigali zmanjšanje armade in redukcijo stroškov za vojsko, so zvišali buget za armado za dve milijardi dinarjev, kar bi pomenilo 200 Din davka letno več na glavo slehernega državljanca! Za fante v Makedoniji, katerih starišem so slovensko priševali, da jim jih prihodnje domov, so imeli takrat, ko je bila usoda teh fantov v njihovih rokah, le čistoško skamiranje z ramami. Uradnikom so pustili za svojim svoje fanozne uredb, ki so širokim krogom pensionistov še odtrgale od breme krupa. Slovenijo pa so junaki «erotikokorupcionističnega» režima oblatili s svojimi umazanimi aferami.

To je le izreček iz bilance klerikalne politike v zadnjih dveh letih. Kdor v Sloveniji ima še nekaj razuma in razsodnosti, ta se — četudi bi mu sicer velika narodna in državna vprašanja ne bila tako tesno pri srcu — že iz nagibov samobrana in lastnega interesa odvrača od pogubne politike klerikalne stranke. V veliki volilni rezervi se zato javlja razveselje obrat. Spoznanje, kolike važnosti je ugodovanje državi vseh Slovencev v Narodnem bloku, nastaja splošno.

Slovenski interesi bodo v stalnem

Dinar presegel v Curihu 9

UGIBANJA O NEPOSREDNEM POVODU HITREGA PORASTA. — SKAKANJE DINARJA IZVIRA IZ NEWYORKA. — DOLAR NAPRAM EVROPSKIM DEVIZAM OSLABEL. — NARODNA BANKA SKUŠA USTAVITI PREHITRO DVIGANJE.

Zagreb, 9. januarja, d. Zadnji senzacionalni skoki dinarja v Curihu, ki beleži danes porasli za 67 točk na 9.15, so povzročili, da se je danes poslovalo na tujkajšnji borzi celo na bazi preko 10 za Zagreb v Curihu, ker se sodi, da bo dinar v nekaj dneh dosegel to višino.

Med tujkajšnjimi borznimi in izvozniki krogi so mnenja, da sedanje hitro skakanje dinarja ne temelji toliko na izvršenih žitnih izvozih ter povečanem povpraševanju po dinarjih v svrhu plačanja teh dobav, kakor zatruje neka dunajska vest, temveč bolj na cenitvi velikih zalog turščice, ki znašajo okrog 70 tisoč vagonov. Ta cenitev dobiva na pomenu zaradi dejstva, da letina turščice v drugih državah ni baš dobra. Kot odjemalke naše turščice pridejo v poštev predvsem Italija, Nemčija, Avstrija in Češkoslovaška. Ameriška turščica je še vedno dražja nego naša in niti izvozniki domnevajo, da New-York forsira dvigovanje dinarja v svrhu izravnanja cen turščice. Pri težuju okrog 9 v Curihu bi bilo doseženo izravnanje teh cen v Ameriki in Jugoslaviji. Porast preko 9 v Curihu bi pomenil nemogoč izvoz naše turščice, ker bi bila potem ameriška cenjeja.

Včeraj in danes je na tujkajšnji borzi

nastopila Narodna banka kot kupec ter nakupila večje količine deviz, da bi zaustavila preneglo skakanje dinarja, ki nam grozi zapreti izvoz.

Dunaj, 9. januarja, s. Na deviznem trgu se vrše sedaj zopet slične skakajoče spremembe kakor približno pred enim letom. To gibanje je povzročila zmanjšana vrednost zlata in to posebno zaradi dolarja, ki je napram vsem evropskim devizam padel. Vse evropske devize z izjemo švicarske, so se ponovno ojačile. Tako je dinar v zadnjih dneh postobil za nad 10 odstotkov. Dviganje dinarja in madžarske krome, ki se je v zadnjem času tudi zelo dvignila, bo povzročilo, da bodo avstrijski trgovci z živino in žitom prisiljeni kupovati blago na Madžarskem in v Jugoslaviji dražje nego doslej ter ga zato seveda tudi dražje prodajati.

Dunaj, 9. januarja, d. Dunajski borzni krogi izjavljajo, da skakanje dinarja izvira iz New-Yorka ter se je potem preselilo na evropska finančna tržišča. Po informacijah dunajskih finančnih krogov so velike dobave žita in turščice iz Jugoslavije še neporavnane. Ameriški devizni spekulanti so za to doznali in začeli nakupovati dinarje, da zadostijo evropskim uvoznikom jugoslovenskega žita.

Korošec konspirira z Radičem

POKUSIL JE VČERAJ OBISKATI RADIČA V ZAPORU, KAR PA JE SODIŠČE ZABRANILO. — MINISTER MAKSIMOVIČ O RADIČEVI POGODBI Z MADŽARSKO. — BEDASTE IZMIŠLJOTINE OPOZICIJNEGA TISKA.

Zagreb, 9. januarja, r. Z današnjim jutranjim brzovlakom sta v Zagreb dospela Pavle Radič in Anton Korošec. Dr. Korošec je v Zagrebu na vsak način hotel obiskati Stjepana Radiča v sodnijskem zaporu nameravajoč z njim konferirati o «politični situaciji». Toda sodišče je to nakano odbilo iz enostavnega razloga, ker Radič še ni bil podrobneje zaslišan od preiskovalnega sodnika. Ker torej dr. Korošec ni utegnil priti do Radiča, se je podal k njegovemu zagovorniku dr. Trumbiću, nato pa je posetil nekatere radičevske poslane, ki so na svobodi, in je z njimi dalje časa konferiral. Zaključili so, da dr. Korošec početkom nastopnega tedna, ko utegne zasliševanje Radiča biti že dovršeno, dospe ponovno v Zagreb in se tedaj sestane z Radičem.

Beograd, 9. januarja, p. Danes ni bilo važnejših dogodkov v politični situaciji, ker se praznuje tretji božični praznik, Stefanovo.

Nocoj je imel seboj izvršilni odbor radikalne stranke, po kateri je minister za notranje stvari Maksimović izjavil novinarjem, da se bodo vsi oni dokumenti, ki so se našli ob priliki Radičeve aretacije in ki se nanakajo na Radičeve zveze z inozemstvom, posebno z Madžarsko, dali v prepis na razpolago ministru za zunanje stvari. Nocoj so blokaški listi lansirali vest, da je Maksimović pri tej priliki izjavil, da na pogodbi z Madžarsko ni nobenega podpisarja, so iz te stvari napravili posebno serzajo. Vaš dopisnik se je obrnil do ministra za notranje stvari Maksimovića, ki mu je izjavil, da take izjave ni dal in da je popolnoma izmišljena.

Včerajšnji komuniké šefov opozicijskega bloka, je v političnih krogih izzval radi svojih fraz le ironične komentarja.

Beograd, 9. januarja, p. Nocoj je imel izvršni odbor sejo Davidovičeve stranke. Razpravljali je o volilnih akcijah, o volilni župana v Beogradu itd. Iz stranke je bil izključen bivši minister Miloje Jovanović, ker je cenil listo stranke v lokalnem okrožju. Dalje je bil iz stranke izključen tudi arhidiakon Serafin Krstić, ki pa je že od vsega začetka eden izmed odličnih članov samostojne demokratske stranke v Južni Srbiji in nosilec liste v Bitolju.

režimu prihodnjih let zastopani v tej meri, v kateri bodo slovenski volilci izkazali Narodnemu bloku svoje zaupanje. Z največjim ogorčenjem mora slovenska javnost sprejeti vest o frivolnih konspiracijah gosp. Korošca z izdajnikom Radičem. Slovenci po svoji ogorčeni večini odločno ugovarjajo, da bi jih zločinska klerikalna politika spravila v solidarnost s protidržavnim protidržavnim pokretom radičevščine. Tudi proti temu blaznemu početku klerikalnih desperadov se dvira vedno jačiji odpor, ker ni ga treznega slovenskega Sloveka, ki ni videl, da naša klerikalni eksperimenti vodijo v trajna nasprotstva proti državi in nas ter našo življensko intereso pritiskajo ob riš baš v dobi, ko pričonja končna ureditve vseh še nerešenih notranjih uoravnih in gospodarskih problemov.

Beograd, 9. januarja, p. Opozicijski listi objavljajo cele kupe najpoddeljih izmišljotin, da je eden ali drugi od Radičevih dokumentov falzificiran in od vlade podvržen (!) Tako trdijo, da pisma Aleksandrova Todorova Radič sploh ni nikdar prejel, temveč da ga je vlada dobila že v svoje roke in sedaj podvrgla ter še druge prosto izmišljene kombinacije. (Najoriginalnejši je v tem oziru klerikalni «Slovenec», ki piše, da Todorov pismo Radič sploh ni nikdar v rokah imel, takoj na to pa pravi, da ga je razgal in da ima policija le fotografijo iz leta 1920, torej 2 leti preje nego je bilo pismo napisano! Op. ur.).

KANDIDATNE LISTE V VARAŽDIN, SKEM OKROŽJU.

Zagreb, 9. januarja, r. Sodni stol v Varaždinu je potrdil kot prvo listo za varaždinsko okrožje in Medjimu je listo samostojnih demokratov. Nosilec liste je dr. Hinko Krizman. Obe radičevski listi sta razveljavljeni na podlagi zakona o zaščiti države. Enako je razveljavljena tudi komunistična lista.

Odmevi Radičeve aretacije

London, 9. januarja, r. «Morning Post» odobrava v svojem uvodniku z naslovom «Odpor proti boljševizmu», aretacijo St. Radiča in energično akcijo Pašičevega kabineta. Radič je začel svoj boj v znamenju mnogim simpatičnega avtonomizma, kočno pa je podlegel moskovskim vabam boljševizma, ki hoče preko Balkana preplaviti Evropo. Radič in njegovi privrženci bodo obžalovali dan, ko so poslali sladke glasove iz Moskve.

Beograd, 9. januarja, p. Korespondenčni biro v Budimpešti je izdal poluslužbeni komuniké madžarske vlade, ki izjavlja povodom aretiranja članov redakcije subotičkega «Hirapaa», ki so prejimali od Horthyja denar za protidržavno propagando, da madžarska vlada nima denarja niti za svoje domače liste. Svoj čas pa je madžarski list «Vilagos» objavil podrobn proračun za liste v prošem in tekočem letu ter zabeležil, da se je vojnemu ministertvu odobrilo za tisk 30 milijard madžarskih kron.

Bukareški poluslužbeni list «Litorul» pravi povodom aretiranja Radiča, da je gesta naše vlade zelo zdrava in da oni del našega naroda, ki želi konsolidacijo države, odobrava korak vlade. Radič da je večni zarotnik, ki neprestano dela za razpad velike kraljevine. Splošen vtis v Rumuniji je, da bo pri prihodnjih volitvah zmagaš nacionalna zavest ter da se bodo zbrali pod eno zastavo vsi oni, ki želijo dobro svoji domovini.

NOVE ZVEZE V DALMACII.

Beograd, 9. januarja, r. Ministertvo pošte je izdalo odlok, da se od 1. t. m. avtomobilska proga Šibenik - Obrovac podaljša do Gračca. Proga je dolga 120 kilometrov ter se bo promet vršil vsak dan. Prevažali se bodo potniki in blago. Avtomobilska proga Knin - Gračac se v kratkem ukine, ker je med tema dvema krajema že mogel zaslini promet na novo zgrajeni železnici.

Nenaden preokret v nemški krizi

NACIONALCI PREPREČILI DR. MARXU SESTAVO POSLOVNE VLADE. — MARX VRNIL MANDAT. — NA VIDIKU ZOPET DESNIČARSKA VLADA.

Berlin, 9. januarja, z. Včeraj pozno zvečer se je šele zvedelo, da se je nemškimi nacionalcem posrečilo pritisniti na Stresemannovo frakcijo, da skupno onemogočita sestavo dr. Marxove poslovne vlade. Marx je hotel namreč obdržati v vladi finančnega ministra dr. Lutherja in prehranbenega ministra grofa Kanitzja, od katerih pripada prvi Stresemannovi ljudski stranki, drugi pa stoji blizu nacionalcem. Oba naj bi tvorila neoficijelno zvezo med Marxovo manjšinsko poslovno vlado ter ljudsko stranko, oziroma nacionalci ter tako ojačila moralno oporo vlade. Oba sta tudi do včeraj popoldne izjavljala svojo pripravljenost ostati v Marxovi vladi. Ko pa bi bila sinoči morala dati svojo definitivno izjavo, sta pod pritiskom in ljudske in nacionalne stranke izjavila, da v vladi, ki ne bi imela parlamentarne večine, ne moreta ostati.

Isti odgovor je dobil dr. Marx, ko se je obrnil do vojnega ministra dr. Gesslerja, ki tvori nekaj most med demokrati in desničarskimi strankami, uživa pa povsod velik ugled. Tudi on je Marxu izjavil, da ne more ostati v projektirani poslovni vladi, ker bi bila njena politična baza preozka in ne bi mogla računati na daljšo funkcionalno dobo.

Tako so Marxu pustili na cedilu baš oni faktorji, na katere je v prvi vrsti zidal svoj kabinet. Njegova mislija za sestavo vlade je ostala zato brezuspešna in

nocoj ob 6. je vrnil državnemu predsedniku Ebertu svoj mandat.

V ospredju kombinacij stoji sedaj finančni minister dr. Luther. Splošno se domneva, da bo poveril Ebert njemu mandat za sestavo vlade. Ako se to zgodi, bo Luther najprej poskusil obnoviti veliko koalicio, sestojajočo iz nacionalcev, demokratov, ljudske stranke in centuruma. Ako se mu to ne posreči, bo sestavil desničarsko vlado iz nacionalcev in ljudske stranke, pri čemer računa na priključenje ali vsaj na podporo centuruma.

Berlin, 9. januarja, s. Poskus državnega kancelarja dr. Marxa, da bi sestavil novo vlado, se je sedaj končno veljavno izjavil. Kancelar je odšel danes okoli 6. ure zvečer k državnemu predsedniku ter mu vrnil mandat za sestavo vlade. Vseled novo nastalega položaja je sklenil svet senijorjev, da se seje državnega zbora za nekaj časa odgodi, in je pooblastil parlamentarnega predsednika za zopetno sklicanje državnega zbora, čim se sestavi vlada, najkasneje pa prihodnjega sredo. V parlamentarnih krogih domneva, da prihaja sedaj vlada, ki se bo opirala v prvi vrsti na nemške nacionalce in nemško ljudsko stranko. Kakšno stališče bodo zavzeli centurum in demokrati, še ni jasno razvidno, vsekakor pa bodo socialni demokrati najostreje nastopili proti vladi, ki bi bila pod pretežnim vplivom nemških nacionalcev.

Zavezniška finančna konferenca

POVOLJNI IZGLEDI ZA POZITIVEN USPEH. — SPORAZUM Z AMERIKO O NJENI UDELEŽBI NA REPARACIJAH.

Pariz, 9. januarja, v. Danes popoldne so se zavezniški finančni ministri prvič se stali na neoficijelni razgovor radi obnavljanja problemov. Kakor se doznava, vlada med vsemi zastopniki na finančni konferenci najboljša volja za delo in skorajšnjo rešitev obstoječih problemov. Med drugimi je prišel na dnevni red tudi problem reparacijskih pravice Amerike. Boje se le, da bo zadeva Poruhrja povzročila precejšnje težkoe, ker ni izključeno, da bo Anglija pri tej priliki sprožila tudi vprašanje o upravičenosti ruhrske zasedbe. Skoraj gotovo bodo finančni ministri načeli tudi vprašanje medzavezniških dolgov, čeprav se temu Amerika in Anglija upirata.

Washington, 9. januarja, s. Oficijelne osebnosti državnega departementa so mnenja, da dovoljujejo doseženi uspehi na pariški finančni konferenci upanje, da se bo našla rešitev, ki bo zadovoljila vse stranke.

Pariz, 9. januarja, z. Med angliško in ameriško delegacijo na pariški konferenci zavezniških finančnih ministrov je prišlo do sledečega sporazuma: 1.) V Spaa do-

ločeni razdelitveni ključ se obdrži. 2.) Velika Britanija prizna principielno reparacijske zahteve Amerike v znesku 250 milijonov dolarjev in privoli, da se te zahteve urede z udeležbo na anuitetah Dawesovega načrta. 3.) Anuiteta za izplačilo 250 milijonov dolarjev za stroške ameriške posadke, ki bi se morale plačati v 12 letih, se pokrijejo šele v 24 letih.

KONFLIKT Z RUMUNIJO.

Bukarešta, 9. januarja, v. «Havas» poroča, da so strokovnjaki na finančni konferenci izjavili, da Rumunija nima pravice do zvišanja svojih reparacijskih zahtev, ki so bile svojčas določene na 1 odst. reparacijske vsote, ki je nalozena Nemčiji. To poročilo je v vseh rumunskih političnih krogih vzbudilo vznemirjenje in nezadovoljstvo. Strokovnjakom se predbaciva žalitev rumunskih čustev in daje izrazu upanju, da bodo na protest finančnega ministra Bratiana zavezniški dali Rumuniji zadoščenje. Če se tem zahtevam ne bo ugodilo, je Rumunija odložena zapustiti konferenco.

Sestava nove albanske vlade

SKLICANJE KONSTITUANTE. — ZOGOTI NASPROTNIKI V OBUPU. — BAJRAM CUR SE HOČE UDATI NASIM OBLASTEM.

Beograd, 9. januarja, p. Iz Tirane se javlja, da je bila definitivno sestavljena nova albanska vlada:

Ministrski predsednik in minister za notranje stvari Ahmed beg Zogu, finančni minister in zastopnik ministra prosvete Siliđ Libehor, minister za javne zgradbe in zastopnik ministra pravde Keša Keta.

Vojno ministertvo se ukine, mesto njega pa se postavi vrhovna komanda pod direktno kontrolo in vodstvom ministrskega predsednika. Konstituenta se sestane 15. t. m.

Beograd, 9. januarja, r. Bairam Cur, ki se je kakor znano umaknil v Krum, je našim oblastem zaupno ponudil pogodno kapitulacijo. Kakor znano je naša vlada na Bairam Cura razpisala nagrado 20.000 Din in se že iz tega lahko zaključi.

žuje, kako obupen je njegov položaj, ako se sedaj raje ponuja nam, kakor predsedniku albanske vlade Ahmed beg Zogu.

Redžep Salja, ki je pobegnil v Italijo, je zaprosil Ahmed beg Zoga za pomiloštev obljubljaljoč polno pokornost novemu režimu. Iz Tirane se javlja, da je na albanskem ozemlju bil ubit zloglasni odmetnik Marko Razpopović (brat če ubltega Save Razpopovića), ki se je bil stavil v službo Fan Nollja. Ustreljen je bil na poti, ko so ga Albanci nameravali izročiti našim oblastem, a je skušal pobegniti.

Beograd, 9. januarja, p. Iz Tirane se javlja, da je bil v Draču aretiran Zija Ibra, boljševiški agent in sotrudnik «Federation Balkaniques». V zadnjem času je bil v neprestanih zvezah z Dunajem in z bolgarskimi federalisti.

KRALJ IN KRALJICA ODPOTOVALA ZOPET V PARIZ.

Trst, 9. januarja, a. Kakor javljajo iz Benetk, jugoslovenski kralj in kraljica danes nista odpotovala v Beograd, temveč sta se z rumunskim prestolonaslednikom vrnila v Pariz.

GLAVNA SKUPŠČINA PRAVNIŠKEGA UDRUŽENJA.

Beograd, 9. januarja, r. V nedeljo dne 11. t. m. ob 9. uri popoldne bo v dvorani beogradskega sodišča prve stopnje letni občni zbor Udrženja pravnikov. Delegati iz vse države so že začeli prihajati v Beograd.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

Beograd, 9. januarja, p. Po informacijah vašega dopisnika se bo konferenca Male antante vršila sredi meseca marca tega leta v Bukarešti. Minister za zunanje stvari dr. Ninič demantira vesti nekaterih listov, da se bo z Duco sezšel v Temešvaru.

AMERIKA IN MIROVNO RAZSODIŠČE.

Washington, 9. januarja, s. Resolucija senatorja Willyja, v kateri se predlaga vstop Amerike v svetovno mirovno razsodišče, je bila predložena kongresu.

Borza

9. januarja:

CURIH: Beograd 9.15, New-York 514.25 London 24.65, Pariz 27.70, Milan 21.70, Praga 15.525, Budimpešta 0.007125, Bukarešta 2.60, Sofija 3.75, Dunaj 0.007250. DUNAJ: Beograd 1263 do 1267, Budimpešta 97.90 do 98.60, Bukarešta 363 do 365, Milan 2992 do 3004, New-York 70.935 do 71.165, Pariz 8817 do 8833, Praga 2137 do 2147, Curih 13.765 do 13.815, dinarji 1251 do 1261. PRAGA: Beograd 59.025, Dunaj 4.69, Rim 14.270, New-York 33.90, Curih 630.50. BERLIN: Beograd 7.40, Milan 17.67, Praga 12.61, Curih 81.39.

„Na vislice z državnimi tatovi“

PRAVIJO, DA POBIJAJO KORUPCIJO, PA SAMI POMNOŽUJEJO VRSTO SVOJIH KORUPCIJONISTOV.

Tako kriči sedaj škofov tednik na vse pretege, seveda radi volitev. Ko so bili tri mesece na vladi in so imeli v rokah državne pravdnike in policijo in vse pomočke državne oblasti, pa niso nobenega „državnega tatar“ niti zaprli, kaj šele da bi ga potegnili na vislice. Če bi klerikalci kateremu svojemu nasprotniku iz narodnega tabora mogli dokazati le količkaj nepoštenega, bi ga zgrabili; saj je znano, da se pridno vtikali nosove celo v stare zaprta akte, a zastoni. Niti radikalom, o katerih so v svojih časopisih glede korupcije širili cele romane, ni tigrovski režim ničesar nepoštenega dognal, samostojni demokrati so pa ostali v skupščini edina parlamentarna skupina, proti katerim radi korupcije niti en očitek ni bil izrečen. Na drugi strani pa je baš slovensko ljudstvo moralo dočakati strašno sramoto, da so bili njegovi tigrovski poslanci žigosani kot zastavonoše korupcijonistov. Škofov list meni, da so ljudje že pozabili, da je bila v skupščini sestavljena proti ministru Sušniku obtožba radi korupcije pri nakupu tračnice in drugega železniškega materiala. Mar meni, da bo SLS kdaj spravila s sveta Sušnikovo korupcijsko afero s prevoznikami, moko in žitom, ko so klerikalne

organizacije, katerim stojijo na čelu glavni voditelji SLS, hotele državo okraštiti in ogoljufati za 4 milijone Din na korist tigrovskega volilnega in osebnega korita? Zakaj tu ne primete državnih tatov, zakaj jih ne potegnute na vislice, ko se vsak dan med vami? Razumemo vaše vpjaje o državnih tatovih. Po svoji stari navadi kričite: „Držite tatar!“ da bi odvrgli pozornost od tigrovskih korupcijonistov!

Za moralo SLS pa ni le značilno, kako so kradli državne kase tigrovski kolovodje, marveč tudi to, kako ljudje se danes prištevajo med voditelje SLS. Ali je mogoče še večjega dokaza, da prevladuje v SLS korupcijonistični duh mamonistov, kakor je že samo ta, da je postavljen za kandidata g. inž. Dušan Serneca, ki je poznan kot eden največjih korupcijonistov in izkoriščevalcev ljudskih in javnih interesov za svoje osebne koristi. Ako bi SLS imela v sebi kaj poštenja, bi morala z nožem odrezati korupcijonista Sušnika. Ona pa tega ni storila, marveč je sedaj poleg njega za kandidata postavila še inž. Serneca ter s tem dokazala, da je vse laž in prevara, kar govore in pišejo klerikalci o preganjanju korupcije.

Radić in klerikalci

Vsa Evropa je bila presenečena, da je policija Radića za pete potegnila iz skrivališča. Tako sramotno kot Radić, dosega menda še noben demagog ni končal. Dokler je lahko zlorabljal svobodo besede in tiska je imel na metre dolg jezik. Nobene oblasti, nobenega državnika, nobenega človeka, ki je bil na poti njegovim prevratnim namenom, ni pustil brez naskoka. Vse je okal in oslinil. Komaj pa je začela država in vlada porabljati zakone tudi zanj, prepustil je nahujskano ljudstvo usodi, sam pa je izginil iz javnosti ter se potuhnil v skrivališče.

Taki kot Radić so vsi demagogi, ker bi sicer demagogi ne bili. Kdor je pošten in prepričan o svojih idealih, ta riskira tudi življenje. Radiću je tamburica, komad mladega prešička ter liter vina več kot pa milijoni onih, katerim je hotel biti predsednik čudotvorne republike.

Tudi naši klerikalci so varalice naroda. Zato so tudi oni brezvestni strahopetci. Za časa svetovne vojne so bili klerikalci plačani vojni priganjanci, ki so gnali slovenske moze in fante v strelske järke kakor živino. Sami so ostali lepo doma za zapečkom. Kmetu so rekirirali živino, poljske prideleke, vsem ljudem so pobrali po hišah, kar le sploh bilo kaj vredno. Ljudstvo je obubožalo, ne pa politikujoča duhovščina. 18. marca 1923. so klerikalci gnali slovensko ljudstvo na volišče in mu rekli, da gre za zadnjo odločitev. SLS je zmagała. 21. tigrav je bilo preskrbljenih z dietami, a slovensko ljudstvo je bilo tepeno in poraženo.

Sedaj skušajo klerikalci s ponovno sleparijo pogani slovensko ljudstvo v volitve za tigrovске skrinje. Boleč se ljudske sode, se tigrav skrivajo po župniščih in društvenih domovih, kjer lahko neovirano hujskajo in ciganijo ljudstvo. Danes govore in pišejo le o ljudski volji, po volitvah bo zopet veljala le tigrovska volja, ki se ne bo prav nič več brigala za ljudske želje in potrebe. K sreči je slovensko ljudstvo bolj pametno kot hrvaško in se vendarle ne da tako daleč zapeljati. Ako bi pa prišlo do tega, da bi bile potrebne žrtve, bi seveda tudi pri nas samo ljudstvo trpelo in prenašalo gorje, tigrovski kolovodje pa bi se poskrili v miše in kurnje, kakor se je skrili Radić. Ako bi bila ljudska volja pri nas svobodna, ki se morala otresti klerikalnih varalice, kajti čisto gotovo bo šel v svojo pogubo, kdor bo šel 8. februarja zopet voliti klerikalce.

Pred konferenco baltičkih držav

Dne 16. in 17. januarja se sestane v Helsinkforsu na Finskem konferenca baltičkih držav in Poljske; sestanejo se zunanji ministri imenovanih držav, da se posvetujejo in ukrepa o mnogih aktualnih političnih problemih. V ospredju se bo nahajal načrt arbitražne konvencije, o katerem se je v baltičkih državah že jako mnogo pisalo.

O baltičkih državah se pri nas malo čuje. Njihova pozornost, delokrog njihovega delovanja, vse njih dejanje in nehanje je usmerjeno drugam! Ima drugačne cilje in pota nego na našem jugu. Njihova lega ob Baltičkem morju jih usmerja na zapad ter jih zapleta v druge mreže nego nas ob Sredozemskem morju in srednji Donavi. Toda njihova vzhodna stran se stika z Rusijo in ta kontakt z Rusijo jih stavlja v sredo istih problemov, ki zanjimajo tudi nas, zlasti sedaj ob času živahne boljševiške inozemske propagande. Baš predstojča konferenca v Helsinkforsu se bo morala pečati tudi z nekaterimi problemi razmerja do sovjetske Rusije. Lahko se reče, da je baš razmerje do sovjetske Unije ona točka, na katero se koncentrirajo vedno bolj pozornost baltičkih držav.

Osobito je to po znanih dogodkih, ki so se odigrali pred nedavnimi v Re-

valu. Poskus komunističnega puča v Estoniji, za katerim se je pokazala ruska komunistična inicijativa, je napravil silen vtis po vseh baltičkih državah. Povsod se naglašalo, da so revalski dogodki važen memento za vse nove, a male države, ki so nastale na obrobju Rusije, češ, da se kaže v njih ruska tendenca, podrediti si zopet te države. Ob novem letu je imel letonški zunanji minister Mejerowicz v parlamentu velik govor, v katerem je naglašal, seveda v diplomatski obliki, resnost situacije ter rekel, da mora država napram svojemu velikemu vzhodnemu sosedu postopati z veliko previdnostjo in hladnokrvnostjo. Vendar so baltičke države v svojih odnosih z Rusijo dokaj samozavestne, ne v zadnji meri vsled agresivnega nastopa konservativne angleške vlade napram sovjatom Mejerowicz je v svojem ekspoziju prav posebno naglasil dobro razmerje do Velike Britanije, ki se smatra kot naivnaženska od zapačnih držav. In prav ista velja tudi o ostalih baltičkih državah, ki vidijo v ojačenju angleške protokovjatske politike hkrati ojačenje lastne pozicije napram vzhodnemu sosedu. Zato pa so baltičke države tudi v zelo dobrih odnosih s Francijo, ki je za Anglijo najvažnejša veleposla za Baltikum.

Baltičke države streme po čim tesnejši medsebojni gospodarski odnošaji. Najbolje je v tem pogledu napredovala stvar med Latvijo in Estonijo, ki tvorita enotno baltičko zvezo in sta tik pred popolnim izenačenjem carinskih tarifov, vedno živahnejši so trgovski stiki med njima in Finsko. Tudi razmerje do Litve je ugodno, vendar so v tem oziru vedne težave vsled nepremostljivih nasprotij med Litvo in Poljsko, ki se niso še prav nič ublažile. Baš vsled tega je tako težko spraviti v popolni sklad politiko Poljske in vsega Baltika.

Kljub temu pa zblíževanje med baltičkimi državami stalno napreduje.

Izvršitelne trojke

Nova bolgarska teroristična organizacija na našem ozemlju.

Na starega leta dan je bil sredi Stipa. kakor smo že poročali, pri belom dnevu ubit znani arški četaški vojvoda in patriot Stojan Mišević strah in trepet bolgarskih komitov.

Po beograjskih listih posnemamo še nekatere zanimive in važne podrobnosti. Atentator je izginil brez sledu, prebivalstva pa se je polastilo veliko razburjenje in silno ogorčenje. Da maščujejo smrt priljubljene vodje, se je prebivalstvo samo ponudilo, da pomaga pri zasledovanju atentatorja, kar je imelo končno v resnici popoln uspeh. Dne 5. januarja so kmetije v Kostin Dolu, severno od Kočane, blizu bolgarske meje, zalotili v neki hiši atentatorja Cirila Gligorjeviča Teleškovića, ga zgrabili in v triumfu pripeljali v Stip, kjer so ga izročili oblastem. Atentator je ob priliki aretacije milo prosil: „Nikar me ne ubijte, vse bom priznal.“ Vist o njegovih aretaciji je vzbudila po Stipu silno navdušenje in je priredilo prebivalstvo pred županjsko zgradbo velike manifestacije, pred hišo ubitega vojvode Miševića pa ovale njegovi vdovi, ki je stala na pragu s svojo hčerko edinko, Nado.

Po uboju predsednika združenja proti bolgarskim banditom, Pane Janevića v Strumici aredi meseca decembra, so naše oblasti prišle takoj sumiti, da se je razpela po Makedoniji neka nova tajna teroristična bolgarska organizacija, ki si je nadela nalog, da pobije vse arške četaške vojvode in tako zopet omogoči revolucionarno propagando po Makedoniji. Tragična smrt vojvode Stojana Miševića sredi Stipa je naše oblasti še potrdila v tem prepričanju. Na podlagi številnih aretacij je šlupka policija namreč sedaj dognala, da obstojajo v Makedoniji tajne bolgarske teroristične orga-

nizacije z imenom „Izvršitelne trojke“ s sedežem v Stipu, ki imajo nalog, da pobijejo vse naše četaške vojvode in druge nacionalne borce na levi obali Vardarja. Zloglasni vodja makedonstvujoščih, general Protogeror, je uvidel, da je vzrok vseh porov in nezadovoljstev v Makedonskem komiteju in Vojni ligi ležati v neuspehu bolgarske komitejske akcije na našem ozemlju. Uvidel je, da se je tudi njegov položaj jako poslabšal, odkar se je odkrito pridružil nezadovoljnim tudi komitski vojvoda Pančo Mihajlov. Zato se je odločil, da s finančno podporo bolgarske vlade organizira „Izvršitelne trojke“ atentatorjev, da bi po poboji vseh voditeljev četaške protiakcije na našem ozemlju mogel na spomlad prijeti znova krvavo akcijo pri nas in obnoviti komitske organizacije. ki bi po starih metodah, s bombami in ačnimi napadi na naše vasi ustvarjale nezadovoljstvo med našim narodom v Makedoniji in ga pripravile na revolucijo za avtonomijo Makedonije. Izvršitelne trojke so ubile med drugim tudi bivšega poslanika Daskalova v Pragi, Petra Čaučeva v Turinu, Mito Sokolarskega in še mnogo drugih, se da bi se posredilo priti atentatorjem na sled.

Ubijalec vojvode Stojana Miševića je prišel na naše ozemlje iz Bolgarske dne 28. oktobra in se priključil našemu srekemu poglavarju v Carevem selu, prosil ga za zaščito pred Makedonskim komitejem. Nato je odšel v Stip, kjer ga je že pričakovalo več članov bolgarske tajne teroristične organizacije, med drugimi Lavar Garović, ki je prišel iz Strumice. Dobra Kukus in Stojan Stojča ter Trajče Jovanović. Zanimivo je, da je pošiljal mučilo za to tajno bolgarsko teroristično organizacijo med drugimi tudi Kosta Nikolčev, redov mitraljevskega oddelka 4. pp. v Uličah. Vsi ti so bili strastni za prvi dan po atentatu na vojvodo Miševića, dočim se je atentatorji, Cirilo Gligorjeviču Teleškoviču, posredilo ubediti in so ga dobili šele čez nekaj dni.

Atentator je pri zaslišanju podal izredno zanimive izjave o komitski teroristični organizaciji in posebno o načrtu makedonskega komiteja glede atentatov na vse znamenite naše voditelje, ki delujejo za konsolidacijo razmer v Južni Srbiji. Cirilo Gligorjevič je med drugim priznal, da je bil predno se je vrnil v Stip kot emigrant, pri generalu Protogeroru v Sofiji, od katerega je dobil vse potrebne instrukcije za izvršitev zločina. Njegove izjave iznervirale in jako slabo luč tudi Cankovljevo vlado samo in njene izvrševalne organe v akciji makedonskega komiteja. Sedaj je domneno, da izvori četaške akcije niso mesta Petrič, Džumaja in Pernik, ampak Sofia sama, iz katere izhajajo vsi ukazi za uboje in teroriziranje našega življa v Južni Srbiji. Atentator je izjavil, da je bil poslan iz Sofije in da je bilo o njegovem namenu nametnem atentatu obveščen tudi bolgarsko ministarstvo za notranje zadeve, oddelak za javno varnost. Podal pa je tudi še več drugih važnih izjav, o katerih pa varuje oblasti v interesu nadaljne preiskave našetrožno tajnost. Interesantno je, da so skoro vsi člani Izvršitelne trojke in njeni pomagači, katero so odšli v Stip, v bližnjem sorodstvu z zločincim bolgarskim četaškim vojvodom, Brlom.

Politične beležke

— Napredovanje SDS v Medijimurju je posebno razveseljujo. „Riječ“ prinaša daljša poročila o tamošnjem volilnem kretanju in resurira, da se samostojna demokratska stranka v Medijimurju rapidno širi. Nedavna velika skupščina v Mali Subotici, kjer sta pred številno množico nastopila kot glavna govornika ministri Krizman in popularni sreški kandidat dr. Janko Baričević, je podala primer elementarnega preokreta v tamošnjem prebivalstvu. V splošnem pa se po medijimurjskih krajih neprestano vršijo sestanki zaupnikov, osnvljajo se povsod nove krajevne organizacije in kandidati so v stalnih stikih s svojimi volilci. Računati je, da bo napredovanje SDS v Medijimurju najbolj usodno izpodbilo Radićeve postojanke. Tudi v ostali Hrvatski SDS sijajno napreduje. V četrtke se je vršil volilni sestanek SDS v Zumberku, na katerega je dospel tudi minister dr. Edo Lukinić. Sestanek se je pretvoril v lepo javno zborovanje in so prisotni seljaki priredili ministru Lukiniću prisrčne ovacije. Včeraj je minister Lukinić odpotoval v Petrinjo, kjer se je popoldne vršilo veliko zborovanje SDS, nakar se je vrnil v Beograd.

— Ze osam kandidatih list v Mariboru. Včeraj so vložili pri mariborskem okrožnem sodišču kot sedmo svojo listo komunisti z nosilecem Ivanom Makucem in kot osmo kandidatno listo Nemci z nosilecem Schauerjem, bivšim nemškim poslanecem.

— Komunistični kandidati za okrožje Ljubljana. Novo mesto. „Delavsko“ kmetijski list“ priobčuje kandidatno listo „Delavsko“ kmetijske republikanskega bloka“ za okrožje Ljubljana. Novo mesto. Nosilec liste je upokojeni železničar Ivan Makuc, sreški kandidati pa: za okraja Črnomelj in Novo mesto posestnik Ivan Jerman, za Kamnik in Kočevje zidar Franc Vrhove, za Kranj in Logatec tapetnik Rajko Osterc, za Krško kmet Ivan Martinšek, za Ljuto rudar Matevž Čebin ter za ljubljansko okolico in Radevilec strojevodja Jakob Žorž. „Delavsko“ kmetijski list“ strahovito napada „Stranko Ljudskih Slepcev“ in „Kraljevega republikanaca“

Naročnina za „Jutro“:

Za celo leto	300 Din
za pol leta	150 Din
za četrt leta	75 Din
za inozemstvo mesečno	40 Din

Uprava „Jutra“
Prešernova ul. 54

Prepeluha in se ogorčeno odreka Radiću s zabavnim poudarkom, da „kmetije in delavci svojih zahtev ne bodo dosegli in uveljavili s tamburicami, rožnimi vencii, Marijinimi družbami, s klečeplaztvom in strahopetnostjo, marveč le s bojem...“

— Velikašije. Koga v mili Slovenji pa se meni slepi „Slovenec“ s takimi klobasarijami kakor je njegov včerašnji uvodnik? Volilni shodi SLS po celi drželi so pravo zmagovalje, pravi „Slovenec“. Še nikdar ni bilo naše ljudstvo tako sigurno zmage kakor v sedanjih volilnih borbi... A kje, povejte, kje se vršilo ti imenitni klerikalni shodi? Tigri prirejajo prikrivane konvencije po kaplanih in orlovskih telovadnicah, kjer svojim neomajnim kimovcem razlaga o pogrebe avtonomistične storije. Kjeroli pa se prikažejo na svetlejšo luč jih ljudska nevolja neusmiljeno požene v kozji rog. Zebot je imel le izredno smolo, kajti tako kakor on pobirajo pete tudi ostali politični pridigarji SLS, samo da so previdnejši in z maslom ne silijo več na solnce. V ostalem pa SLS že vnaprej ni stavila volilnih shodov v program volilne borbe: „Zaradi nasilja nasprotnikov in terorja oblasti, kakor je pred mesecem dejal dr. Korošec in kakor so pred dnevi ponovno sklenili šefi opozicijskega bloka. „Slovenec“ pa vseeno piše o „veličastnih“ volilnih shodih, toliko napovedani teror nasprotnikov pa sam izpodbija s še veličastnejšo glupostjo: „O borbi pravzaprav niti ni govora, kajti nasprotniki si v zavesti svoje popolne nemoči, pred ljudstvo niti ne upajo.“ „Slovenec“ je navzlic velikemu hvalisanju vrlo skromen: zaupni sestanki po kaplanih so mu toliko pomembni kakor svojačanski klerikalni sejni in trope slepo verujočih zagamancev somu še vedno „slovensko ljudstvo“. Zanje bo „Slovenec“ tudi „zmaga“, a mi mu kar ne bomo zavidali niti preostalih volilcev niti zmage.

— O Radićevi pogodbi z Madžarsko je državni podtajnik Vilder podal novinarjem podrobno izvestje. Pogodba je policija našla v Radićevem žepu po aretaciji. Glasem teksta je Radić paktiral z oficijelnim predstavnikom Hortijevje vlade v Londonu meseca novembra 1. l. Pogodba zajamčuje Radiću podporo Madžarske za „osvoboditev“ Hrvatske, Radić s svoje strani pa se je obvezal, da Vojvodino prizna Madžarski. Posebej se določajo tudi vzajemni odnošaji napram Italiji in zastran Reke. Pogodba ima obliko običajnih diplomatskih kontraktov, ki se sklepajo med suvereni državami in jo je Radić tudi podpisal kot predstavnik suverene hrvatske republike. Po Radićevi aretaciji je zagrebška policija ta dokument kot prvi poslala v Beograd, kjer je vlada ugotovila avtentičnost in točnost ter ga nato vrnila zagrebškemu državnemu pravništvu. Madžarsko poslanstvo v Beogradu se je takoj po Vilderjevem izvestju brzojavno obrnilo do svoje vlade v Budimpešti za pojasnila, a se ni dobilo odgovora. Razkritje Radićevega izdajalskega pakta zbujajo posebno ogorčenje v Vojvodini, ki bo temu primeru obračunala z Radićevimi volilnimi pretenzijami.

— Radićevski teror v Bosni. Radićevi agenti so se s posebno vneto vrgli v Bosno, da vsaj tamošnje neuko ljudstvo zadržijo v nadaljnji omami in v mržnji proti nacionalnim elementom. „Riječ“ priobčuje interesantno pismo iz ljubuskega sreza, kjer so Radićevi agenti najživahneje razvijali svojo harango. Agitirajo, da so v Jadranskem morju že ukrane angleške in francoske ladje za zaščito hrvatske republike ter da bo dne 8. februarja na vsakem volišču prisostvoval angleški in francoski kontrolor s svojo voaško asistenco. Vneto radićevsko službo opravljajo tudi katoliški patri, ki enostavno s prižnice in izpred oltarja razglajajo: „Kdor ni radićev, ni Hrvat!“ Radićevske mase v Bosni so nahujskane do skrajnosti. Na stotine je že primerov, da so pristiski Narodnega bloka bili napadeni od zapeljanih radićevcev. Teror je zavzel take dimenzije, da ga državne oblasti le s težko muko pobijajo. Vsemu temu pa ni krivo jedno bosansko ljudstvo temveč oni, ki so ga šest let neovirano vzgajali k temu in ga trovili z opasnimi lažmi: „Naj k nam pridejo gospodje spoznateži in Davidovič sam, da se prepriznajo, s kom so se pajdali in s kom so hoteli „konsolidirati“, ali bolje rečeno, porušiti to državo!“ Tako končuje pismo.

— Dva „slepca“. Blokaški listi gladko sekajo sleherni Radićevu krivdo. Radić po njihovem mnenju ni in ne more biti kriv, ker je šel v Moskvo, kriv pa tudi ni njegov zet, ki je Radića tam vodil pod pazduho in mu služil za osebnega tajnika. Zagovori blokaških listov so vro kurioznosti in v bistvu povedo tole: Radić je šel v Moskvo študirati boljševizem in ogle dovat njegove plodove. Ker pa skoro nič ne vidi, ga je vodil zet Avgust Košutić brez sleherni politične vloge. Avgust Košutić torej ni v ničemer kriv, kriv pa tudi ne more biti Radić. Kor ni videl in vedel, kod ga je vodil ljubezni zet. Tako torej ni kriv niti eden niti drugi. Kriv je samo narodni pregovor, ki pravi: Če slepec slepca vodi, oba prekuca v iarek zlodij...

Iz demokratske stranke

SHODI NARODNEGA BLOKA V LJUBLJANSKI OKOLICI.

V nedeljo, 11. t. m. se vrše v ljubljanski okolici sledeči javni shodi Narodnega bloka, na katerih poroda sreški kandidat za ljubljansko okolico g. Fran Zehal in po eden delegat centrale:

V Devici Mariji v Polju ob pol 8. zjutraj na dvorišču g. Leopolda Kuhar, gostilničarja za Devico M. Polje in okolico.

V Zadvoru pri Ljubljani v gostilni g. Jeriha (pri „Glastovcu“) ob 10. dop.

V Mostah pri Ljubljani ob 2. popoldne v kavarni „Mali slon“ za občino Moste.

V Štepanji vasi ob 4. popoldne v sokolski telovadnici (pri „Šoržu“) za občino Dobrunje.

Na vse te shode opozarjamo zlasti naše pristake, rabimo pa tudi nasprotnike, da se shodov v čim večjem številu udeležijo.

Po svetu

— Herriot okreval. Francoski ministriški predsednik Herriot, ki je bočelal že več tednov, je zopet popolnoma okreval in je v četrtke že predsedoval seji ministrskega sveta.

— Nemški proračun. Nemškemu državnemu zboru je bil predložen t. dni proračun za leto 1925., ki vsebuje med drugim pooblastilo za najetje posojila v znesku 227.456.749 državnih mark. Med izdatki državne uprave se nahajajo preve obremenitve iz izvedeniškega sklepa, po katerem mora plačati Nemčija v drugem reparacijskem letu med drugim 500 milijonov državnih mark iz državnega proračuna.

— Rumunija zahteva Wranglovo brodovje? Po poročilih iz Pariza zahteva Rumunija izročitev v Bizerti nahajajočega se bivšega Wranglovega črnomoškega brodovja in sicer kot nadomestilo za rumunsko zlato zalogo, ki so jo med svetovno vojno zaplenili boljševiki in je še vedno niso vrnili. Sicer pa se je boljševiško odposlanstvo iz Pariza, ki si je ogledalo to brodovje, izrazilo, da sploh ni več sposobno za vožnje na odprtem morju, vsled česar je najbolje, da se ladje prodajo.

— Ameriški kongres za izročitev nemške lastnine. „United Press“ poroča iz merodajnega vira, da je večina ameriškega kongresa za izročitev sekvestrirane nemške lastnine, ne glede na to, ali pariška konferenca prizna zahteve Amerike glede udeležbe na nemških letnih plačilih ali ne. Pariški listi namigavajo, da namerava Anglija na pariški konferenci preiskati problem konfiskacije nemške ladje „Vaterland“ (Leviathan) in drugih nemških parnikov od strani Amerike. Z ozirom na to povdarja „United Press“, da smatra ameriška vlada te ladje kot svojo zakonito lastnino, v nasprotju z drugimi sekvestriranimi nemškimi premoženjskimi vrednotami. To naziranje pa izvira iz določil ob izbruhu vojne med Nemčijo in Ameriko obkrožnega posebnega dogovora, na podlagi katerih je sledila zaplenba ladij.

Izenačenje koledarja

Pravoslavni Srb, ki živi v Sloveniji, nam piše k temu važnemu vprašanju:

V Vašem cenj. listu je bilo večkrat sproženo vprašanje izenačenja koledarja. Kot Srb z veseljem pozdravljam to akcijo, ter ji želim uspeha. Toda žal bo še mnogo težko.

Res bi že bil čas, da se to važno in praktično vprašanje reši. Toda iz navade se ne moremo odločiti za njegovo rešitev. Kar se v našem narodu ukorenini, pa bo diš dobro, bodisi slabo, tega narod ne opusti zlahka. Uvesti bo torej treba čim obširnejšo propagando, da se podpre ideja izenačenja koledarja.

Nadalje izgleda, kot da se bojimo baš mi to stvar rešiti v naprednem smislu. Če bi se odločili za izenačenje koledarja z gregorijanskim prvi kak drugi pravoslavni narod, potem bi tudi mi bili s tem takoj zadovoljni. Toda drugim narodom to izenačenje ni tako nuja potreba kot nam. Drugod so pravoslavni kompaktno naseljeni in ne tako pomešani med drugogverce kot je to pri nas. Razen tega pa smo mi Jugoslaveni tako rekoč most, ki spaja zapad z vzhodom. Ker smo paš bolj navezani na zapad, bi bilo torej čisto naravno, da sprejmemo mirnodušno tudi koledarsko izenačenje. Res je, da nimamo razloga se izpostavljati niti za stari niti za novi koledar, niti za katoliški zapad niti za pravoslavni vzhod, ker niso niti Srbi ustanovili starega koledarja niti Hrvati in Slovenci novega. Ker pa rabi večina naroda novi koledar in ker samo kot že omenjeno v splošnem bolj vezani na zapad nego na vzhod, je gotovo bolj praktično, da sprejmemo novi koledar.

Rešitev tega vprašanja leži predvsem v delokrogu cerkvene oblasti. Izgleda pa, da se cerkvena oblast in pravoslavni kler težko odločita za rešitev kake napredne stvari. Zato je potrebno, da se pojavi glas iz naroda. Laiki in posebno lični intelektualci naj se zavzamejo za naše vprašanje! Kakor so mnogi drugi prazniki in nedelje pravoslavne cerkve skupno s katoliškimi, tako bi postali z izenačenjem koledarja skupni še ostali prazniki kot n. pr. Božič, Velika noč l. dr. Vse to bi bil velik korak naprej v nacionalnem pogledu in tudi v korist državne konsolidacije.

R. L.

Naši kraji in ljudje

Proslava kraljičinega rojstnega dne

Ljubljana, 9. decembra.

Vsmislu uradnih navodil, se je vršila današnja proslava rojstnega dne kraljičice Marije le službeno. Vrhovni predstavniki treh glavnih konfesij so opravili službo božjo v svojih cerkvah: katoliški v stolnici sv. Nikolaja, pravoslavni v kapelici vojašnice vojvode Mišića in protestantski v evangelijski cerkvi. Navzoči so bili zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter vseh narodnih korporacij. Na hišah so plapolale naše državne in narodne zastave.

Zvečer je priredil v 'Unionu' Ofcirski dom slavnostni koncert. Popolni orkester Drav. div. oblasti je pod vodstvom g. kapelnika dr. Jos. Čerina izvrstno izvajal najprej jugoslovensko himno, nato pa Wehrovo uverturo 'Oberon' ter Bizetovo suito 'Arlečinka'. Namesto za držanega oper peveca g. J. Betetta je zapel g. operni bariton Popov vedredramatično kavatino iz moderne ruske opere in čustveno arijo iz Napravnikovega 'Don Juana'. Potem je krasno zapela naša popularna pevka ga. Thierry-Kavčnikova Hacevo 'Majko' in arijo Marte iz Musorgskega opere 'Hovanščina'. Končno je prav dobro izvajal mešani zbor Glasbene Maticice pod suggestivnim vodstvom g. Kumra E. Adamiča 'Belokranjske svatovske pesmi' ter Mokranjevc X. rukavet. Oba solista, Glasbena Matica in vojaški orkester so želi za vzorno dovršeno izvajanje najživahnejše priznane e publike, prireditelji pa so jim poklonili še šopke in vence z jugoslovenskimi trobojnicami.

Koncerta se je udeležila v svečanostni obleki vsa jugoslovenska čuška Ljubljana brez razlike slojev, poklicev in starosti. Dvorana je bila polna. Med navzočimi smo opazili gg. ministra dr. G. Zevjava vel. župana dr. V. Baltiča, generala Stojanovića s celo vrsto višjih častnikov, gener konzula dr. Beneša in dr. Trolia, konzula Dularja, konz. gerenta Findelsna, fin. delegata dr. K. Savnika, šefa ministrstva trgovine in industrije dr. Marna, rektorja dr. Hinterlechnerja z mnogimi vseučiliškimi profesorji, predsednika odvetniške zbornice dr. D. Marjona, predsednika Jugoslov.-čsl. lige dr. K. Trillerja, predsednika Trgovske zbornice Kneza, obč. gerenta dr. Puca in Likozarja, predsednika viš. dež. sodišča dr. Babnika z mnogimi sodniki, državnega pravdnika dr. N. Domenika, ravnatelja policije dr. Guština, Franjo Tavčarjevo z narodnimi damami, zastopnike industrije in trgovine, narodnih in dijaških organizacij, srednjih in osnovnih šol itd.

Celjski „Deutsches Haus“ v slovenskih rokah

Po dolgi, pet let trajajoči pravdi je končno določila vlada, da pripade premoženje razpuščenega društva 'Deutsches Haus' v Celju, t. j. sedanji hotel Union, novoustanovljenemu društvu 'Celjski dom' v Celju, katero je v četrtek, 8. t. m. že prevzelo bivšo nemško hišo. S tem je dana našemu narodnemu, družabnemu in kulturnemu življenju v Celju lepa prilika za nadaljni razvoj. Obenem pa mora

biti hotel pod takim vodstvom, da bo v resnici oporišče za lepo razvijajoči se turški promet v Savinjski dolini in za okoliška zdravilišča. O podrobnostih zanimivega in dolgotrajnega boja za bivši 'Deutsches Haus' bomo morda še spregovorili, za danes samo ugotavljamo da so si gg. dr. Kukovec, dr. Kalan in Prekoršek pridobili s tem bojem za razvoj in napredek slovenskega Celja odličnih zaslug, ki v naši narodni državi ne ostanejo pozabljene.

Za prireditve je sedaj v hiši na razpolago velika dvorana, ena največjih in najlepših v Sloveniji. Danes, v soboto, se vrši v njej ples Društva policijskih namestencev v Celju.

V svrhu prevzema in uprave zgradbe 'Deutsches Haus' se je ustanovilo v Celju društvo 'Celjski Dom'. Ker gre za važno občestveno narodno ustanovo, je želeli, da bi pri društvu sodelovali celjski narodni krogi, bodisi kot ustanovniki, ki plačajo enkrat za vselej vsaj 1000 Din, bodisi kot redni člani z letno članarino po 120 Din. Društvo je, kakor že rečeno občestvena narodna ustanova ter je po § 2. društvenih pravil oseba korist za posamezne člane v vsakem slučaju izključena tako, da društvo nikdar ne sme imeti značaja pridobitne družbe in da pripada društveno premoženje in slučaju razpusta mestni občini celjski. Kdor želi k društvu pristopiti, se naj avi pri društvnem predsedniku, tainiku ali blagajniku. Prvi odbor društva je sestavljen sledeče: predsednik Janko Lesničar, ravnatelj Zadrugne zveze, podpredsednik mestni župan dr. Juro Hračovec, tainik prof. Franc Mravljak, blagajnik trgovec Drago Sirec, odhroniki podžupan Drago Gohec, gimn. ravnatelj Anton Jerčnovič, odvetnik dr. Ernest Kalan, odvetnik dr. Alojzij Gorican in trgovec Franc Leskovšek. Pregledovalca računov sta odvetniški kandidati dr. Rudolf Dobovišek in trgovec Franc Leskovšek.

K uboju v Mojstrani

K umoru Pavla Rabiča, ki se je izvršil na novega leta dan zjutraj, nam poročajo iz Mojstrane naknadno še sledeče podrobnosti:

Na Silvestrov večer je priredilo sokolsko društvo v Mojstrani za svoje članstvo v prostorih hotela 'Triglav' družabni večer. Prireditel je bila zelo animirana in je potekla brez pijačevanja in prepirov. V najlepšem soglasju so si želeli o polnoči člani društva srečno in veselo novo leto in se budrili k nadaljnjemu uspešnemu delu za procvit sokolske ideje. Kot zaključek so plesali še 'polstertance', nakar so se pričeli člani mirno razhajati. Tudi brata Valentin in Pavle Rabič sta krenla mirno proti domu. Komaj pa sta stopila nekaj korakov na prosto, ju je nenadoma napadel finančni pripravnik Kačar. Zabolil je najprej Pavla Rabiča z bajonetom v trebuh, da je v nekaj minutah izdihnil, nato pa se je lotil še njegovega starejšega brata Valentina. Zasadil mu je ha onet v stegno. Valentin se je le z veliko težavo privlekel nazaj v vežo hotela 'Triglav', nakar se je zgrudil tamkaj v nezavest. Njegova rana je nevarna, kajti prerezana mu je bila na stegno žila odvodnica, vendar je upati, da mu zdravniška pomoč

vendarle reši življenje. Brata Rabič sta bila mirna in postena miadeniča ter navdušena Sokola ter nista bila s Kačarjem v nobenem sovražstvu.

Kaj je bilo vzrok groznemu dejanju, še ni pojasnjeno. Finančni pripravnik Kačar se je istega večera baje izrazil na Dovjem, 'da bo nočjo še tekla kri in da bo še nočjo spravil enega na drugi svet,' ne da bi obenem povedal, zakaj. Sedaj se nahaja Kačar v zaporih v Kranjski gori ter pride pred prvo porotno obravnavo v Ljubljani, kjer dobi za svoj krvavi čin gotovo tudi zaslužen plačilo.

Vlomilska zalega

Ljubljana, 9. januarja.

Z nastopivšim mrazom so postali razni vlomilski elementi v našem mestu zopet bolj podjetni. Hočejo se na vsak način oskrbeti, če ne gre že z gotovino pa vsaj z obliko in drugimi vrednostmi, ki jih lahko spravijo v denar v mestu ali še raje na deželi, kjer se pri kupčevanju počutijo varnejše. Enako so pogoste tudi tatvine na trgu in na kolodvoru. Danes mora biti vsak posameznik že presneto previden kadar odhaja z doma, kajti svetovalci zna o odpirati vrata tudi siloma. Tatinske družbe so organizirane in imajo v svoji sredi tudi ženske, ki jih običajno porablajo kot ogleduhinje ali jih pošiljajo v stanovanja, takrat, ko so ljudje doma, da izmikajo man še predmete. Ne izbirajo jih seveda ne dosti; če se posreči priti do vrednejše, morda celo kake bleščeče stvarice so pač bolj veseli.

Policija ima informacije, da se zbirajo te vrste tipi v zapadnem delu mesta v nekem stanovanju, kjer imajo sestanke in snujejo svoje temne naklepe. Zdi se, da se je več članom posrečilo v noči na četrtek tudi v dom v delavnico krojača Fežeka v Selenburgovi ulici št. 6. Storiteli so prišli ponoči v hišo, odtrgali od vrat ključavnico nato z železnim drogom privzdignili vrata in tako prišli v lokal. Tam kaj so udri v mizo in ukradli iz predala 5000 Din gotovine. Nabrali so si tudi raznega manufakturnega blaga kakor: čez tri m črna kamgarna, 3 m zelenkaste blaga itd. Odnegli so tudi knjigo, v kateri si je oškodovanec zabeleževal dohodke in izdatke, nadalje zavarovalne police družbe 'Vardar' in še druge stvari. Skupne škode so napravili vlomilci 9525 Din.

Cavalleria rusticana v Bosni

V vasi Mokro poleg Sarajeva sta živel sliaka Risto Borovčanin in Dušan Vladetič. Oba sta bila skregana in kadar sta slučajno srečala, sta ohrnila drug drugemu hrbet in šla vsak na svojo stran. Celu pri vsakdanjih opravilih sta previdno pazila, da ne bi trčila skupaj. Kadar sta morala v Sarajevo na sejem, sta napravila tako, da je šel eden zjutraj, drugi pa popoldne. Njuna jeza je izvirala iz pravde radi kosa zemlje, katero jima je nekdo zapustil in zbog katere sta se dolgo tožarila. Boge, kaj bi se bilo izcimilo iz njune srda, da se ni med njiju vmešala neka devotka, v katero sta se zaljubila i Borovčanin i Vladetič.

Naključje je hotelo, da sta se pred par dnevi oba napila in drug za drugim prišla pod dekletovo okno. Nekaj časa sta klicala ljubico vsak za svojim vogalom na asik. Dekle pa se ni pokazalo. Zato je v starih sovražniških zavrela kri. Najprej sta se med seboj stepla. Dajala sta si jih s pestmi po glavi in v trebuh. Ker pa ni v rvanju zmagal ne ta ne oni, je Risto Borovčanin končno potegnil nož in zabodel 2 njim Dušana Vladetiča, ki se je mrtev zgrudil na zemljo. Risto se je šele sedaj zavel svojega dejanja ter je zbežal. Deklica pa je pogledala ta hip skozi okno in ko se je zgrožila nad izvršenim dejanjem, je tekla na orožniško postjo in v opisala kar se je zgodilo. Risto Borovčanin se ni skrival dolgo.

Predno se je nadejal, so ga prijeli orožniki in sedaj čaka v sarajevskih zaporih na obravnavo in sodbo.

Dopisi

ŠISKA. Dne 6. t. m. se je vršil v šitalniških prostorih redni občni zbor Narodne čitalnice v Sp. Šiški. Podpredsednik g. Leopold Burja se je v uvodnih besedah spomnil prerano umrlega društvenega soustanovitelja in dolgoletnega predsednika g. Viljema Maverja, nakar so sledila poročila tainika, blagajnika, knjižničarja ter delegatov pevskega zbora in dramskega odseka, ki so nudila zborovalcem pregled prestrega društvenega življenja v preteklem poslovnem letu. Tainik je predložil zboru v pretnes nova društvena pravila, ki so usmerjena v popolnejše delovanje posameznih odsekov na temelju starih čitalniških pravil. Zbor jih je po temeljiti debati in z nekaterimi popravki soglasno sprejel. V novi odbor so izvoljeni: predsednik P. Herbst, podpredsednik A. Rozman, tainik O. Ohradovič, blagajnik Zagradnik, gospodar N. Tušar; odhroniki Markuš Slav. in Cvetko. Namestnika Šohler in Pleš J.; revizorja Bernik Leopold in Gruđen; zastavonoša Grašič. Predsednike odsekov pevskega zbora in dramskega odseka volijo isti kasneje. Občni zbor je prevzel med svoje častne člane g. Leopolda Burjo in Ivana Petriča, ki sta prejela s tem za svoje dolgoletno nesebično delo najvišjo pohvalo, ki je more dati društvu. Bila sta tudi pri volitvah izvoljena na najvišja odhrona mesta, kar pa sta vsled starosti in zaporčnosti odklonila. Zbor je zaključil čil novoizvoljeni predsednik, naglašujoč, da bo novi odbor delal po vseh svojih močeh na društvenem programu.

MOSTE PRI LJUBLJANI. Dne 28. decembra je priredila podružnica Kola jug. sester v okolišni dekorirani šolski telovadnici skromno, a lepo božičnico, katero so poleg dece in staršev posetili še zastopnik občine, zastopniki učiteljskega zbora z ravnateljem Slapškom na čelu, odposlanke centra iz Ljubljane in nekaj sester podružnice iz Stepanje vasi. Ko so zagorela na božičnem drevescu svečke, se je predsednica s. Poharčeva s kratkim nagovorom spomnila vseh, ki so pomagali odboru hoditi z daril ali delom, posebno g. Josipu Čupcu za njegov res velikodušni dar. Sledili sta dve ljubki igri in nekaj deklaracij. Ohdarovanih je bilo 50 sirot s čevlji, oziroma oblekami, vrhute so dobili še peciva in sadja. Da je prireditev tako lepo uspeša, gre zahvala ss. odhronicam posebno s. Kuharjevi. Le žal, da med širšim občinstvom v Mostah za Kolo kot nestrankarko huanitarno društvo ni onega zanimanja, ki mu gre in da je podružnica le s težkim trudom dobila par dinarjev, da je mogla ohdarovati vsaj najpotrebnejše.

KRANJ. Občni zbor Narodne čitalnice v Kranju se vrši namesto v soboto, v četrtek dne 15. t. m. ob isti uri v istem prostoru in z istim dnevnim redom.

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče uprizar v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol štirih popoldne velezabavno veseligrjo 'Črt v peklu'.

RAKEK. Šolsko upraviteljstvo se toplo zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je prva prireditev šolske mladine na Rakeku, v moralnem in gnotnem oziru uspeša. Posebej se zahvaljuje 'Izobraževalnemu društvu na Rakeku' za dvorano, gospodu igralcu Lenčku za sodelovanje, gospodu Gorniku za prepustitev klavirja ter preplačnikom vstopnine: gg. Levsteku (20 Din), Domicelju (10 Din), Trobcu in Vrahcu (po 5 Din).

VRANSKO. Dne 4. t. m. se je vršil sestanek obrtnikov oblačilne stroke v gostišni pri 'Pošti' na Vrskem, pri katerem se je ustanovila zadruga te stroke za vranski okraj s sedežem na Vrskem. Izvolil se je sledeči odhor: Predsednik čevl. moister Jakob Virjent, podpredsednik kraj. moister Ant. Debelak, tainik in blagajnik kraj. moister Fr. Smogavec, vsi na Vrskem; odhroniki: čevl. Ijar Ivan Golob (Vransko), čevl. Orehovec F. (Braslovce), šivilja Robida Ivan (Braslovce), čevl. Josip Spacapan

Kino Ljubljanski dvor

Danes

Jackie Coogan

v monumenalnem filmu

Mali kraljevič

Predstave ob delavniških ob 4, 1/8, 1/8, in 9. uri. Ob nedeljah in praznikih ob 11, 3, 1/8, 6, 1/8 in 8. uri.

Mladini je vstop dovoljen samo k predstavi, ki končajo pred 8. uro zvečer.

(Polzela), kraj. Reberšek (Motnik); namestniki: Vinko Praprotnik, Pungertnik Karol, Vincenc Zorko, vsi na Vrskem ter Ivan Znidar v Podvrhu; preglednika računov: Klenčar Ivan, kraj. Polzela in Lokan Fr. Braslovce. Pred zaključkom se je izrekla javna zahvala g. sedlarskega mojstru Attenschlaggerju na Vrskem za 35-letno trudapolno, nesebično in vestno delovanje kot predsednik splošne obrtne zadruge na Vrskem. Za druga bo imela svojo pisarno v gostilni pri 'Pošti' na Vrskem.

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. Preteklo nedeljo je predaval pri nas višji davčni upravitelj v p. g. Otmar Meglič iz Maribora 'O davkih in takсах'. Številni navzoči možje in fantje so bili g. predavatelju za poljudno obravnavo važnih gospodarskih vprašanj zelo hvaležni. Znesek 60 Din za potne stroške je g. predavatelj poklonil stavbnemu fondu našega Sokolskega društva. Iskrena hvala! Zdravol!

GROSUPLE. Tukajšnjemu klerikalnemu agitatorju Beltramu ne zadostujejo več za njegova agitacijska potovanja osebni vlak, temveč se poslužuje tudi tovornih. Dne 8. t. m. ga je opazil prometni uradnik v Smurju, ko se je skrit v vagonu s trami pripeljal iz Grosuplja v Smarje, kamor redno zahaja k svojememu bratu in somišljeniku, dekletu Pešcu. Po kaj, si lahko mislimo, ker poznamo delovanje g. Pešca. Opozarjamo železniško upravo na Beltramovo vožnje in upamo, da ga doleti prime na kazen.

LITJA. Pri božičnici, ki se je vršila na Stellanovo popoldne v prid revni deci pod vodstvom tukajšnjega kons. društva 'Svobode' je bilo ohdarovanih 88 otrok. Hvala vsem darovalcem, ki so omogočili plemenito akcijo.

RADEČE. Dne 3. t. m. je priredil S. K. Radčec v hotelu Jadran koncert s programom, ki ga je posetilo številno občinstvo z Radčec, a tudi iz Ljubljane, Sevnice, Zavrcha in Zidanega mosta. K uspehu so pripomogle zlasti pevske točke naših revk. Iskrena hvala vsem, damam za njihov trud pri okrašanju dvorane kakor tudi orkestru g. Friskovića iz Zidanega mosta, dohronikom kluba in občinstvu, ki je v tako lepem številu posetilo našo prireditev.

UZENICA. Preteklo nedeljo je imel g. Pušenjak volilni shod SLS v prostorih svojega adlatusa Lohenweina, ki je pridobil agital za shod. Ta novi Pušenjakov kompanion ima za seboj še prav pisano preteklost: K. u. K. Wachtmeister, Freiwilligen 'Schützen Organisator, pri zadnjih državnozborskih volitvah varuh Schauerjeve škrinice. Nemci sami ga sedaj nazivajo 'Päpstlicher Kämmerer' itd. Kie pa tega političnega kalina čevlji najbolj žuli, dokazuje dejstvo, da morajo njegove hčerke igrati doma na klavir 'Aus den schönen alten Zeiten' in razne k. u. k. marše žalostnega spomina. O shodu samem, na katerem je mislil govornik slamo o avtonomiji, se ne spleča govoriti. Smo pa mnenja, da je za vsako protidržavno agitacijo v javnih lokalih sodegovoreni tudi lastnik istega. Opozarjamo vlado, da imamo v okraju, kjer prebiva približno 400 duš, kar 9 gostiln in bi zato prav nič ne škodovalo, ako bi imeli eno manj. Tudi na naši severni granici je potrebna enkrat temeljita remedura. Prepričani smo, da se bo potem težko našel človek, ki bi pustil v svojih lokalih žonglirati razne kričaje z 'Zvela republika' in podobnimi nedopustnimi vzkliki.

DOLNJA LENDAVA. Dne 11. t. m. priredi Narodni blok v hotelu 'Krona' velik javen shod, na katerem bo nastopilo več govornikov. Zanimanje za shod je posebno pri radikalnih disidentih, ki mislijo v svoji navpnosti, da imajo vse za seboj. Mladščini delijo zemljo kar naprek — seveda je to zgolj agitacijsko sredstvo. Ljudstvo, ki je bilo tekom petih let že tolikrat prevarano, je sedaj izprevidelo, da od raznih dobičkaželjcev ki ustanavljajo stranke, ne more pričakovati nobenih dobrot. Tu so namreč čutili potrebo, cepiti napredne glasove odvetnik dr. Strasser, pisar Szabo in poestestnik Raj. Ustanovili so disidentsko radikalno organizacijo, tako da obstojata v kraju kar dve z enakim statutom. Kaj takega je mogoče samo pri nas. Da bi ljudstvo še bolj omamili, se je odpeljala cela trojica po zemljo direktno v Beograd. Sigurno jim je vlada naklonila velik kvantum zemlje, ker jih že cel teden ni nazaj — najbrž ni na razpolago dovolj vagonov. Pretežna večina prebivalstva pa ne verjame niti njihovim niti Kleklovim farbarijam in obljubam. Ljudje se pač zavedajo, da izide Narodni blok iz volitev kot najmočnejša stranka, ki bo potem tudi vodila usodo naše države. Le od Narodnega bloka morejo volilci pričakovati uresničenje njihovih želj. O delovanju nasprotnikov in njihovi taktiki bomo pravočasno obveščali naše volilce in javnost.

Pot do Boga

(udarci usode)

Prekrasna nordijska drama v 5 dejanjih. V glavnih vlogah krone filmskih zvezd: Olaf Fjord, Heinz Rolf Münz, Eduard v. Winterstein in Marija Mindszenty — Prekrasne fotografije — Kolosalna režija — Izvrstna igra

Samo danes 10. in jutri 11. januarja

Elitni Kino Matica

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sobota, 10.: 'Veronika Deseniška'. B. Nedelja, 11.: ob 3.: 'Mogočni prstani'. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob 8.: 'Izgubljena duša'. Izv.

Ljubljanska opera.

Sobota, 10.: 'Traviata'. P. Nedelja, 11.: ob 3.: 'Gorenjski slavček'. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 10.: 'Pri treh mladenkah'. D. Kuponi. Nedelja, 11.: 'Truhadur'. C. Kuponi.

Zatvoritev razstave v dne 31. decembra zaprla. Odprta je bila vse november in december 1924. in je bila za Ljubljano precej dobro obiskana. Posetilo jo je nad 1000 oseb, kar je zaenkrat neke vrste rekord, tudi če pomislimo, da je obiskalo razstavo korporativno nekaj šol. Vse to je znak, da se

je naše občinstvo začelo zavedati svojih kulturnih dolžnosti in da se mu je začel zbuhati duh za umetnost.

Gmotni uspehi umetnikov, ki so razstavili, baš niso sijajni, vendar je skoro vsak kaj prodal; sedaj pa razstavi pa se še vedno vrše neka pogonjanja za nakupe. Moister Rih. Jakopič je prodal slike 'Ob košnji', 'Dvorščak' in sliko, ki je tako ugajala, 'Orač'; Matija Jama je prodal dvojce izmed svojih ljubljanskih slik, 'Ljubljano v snegu' in 'Spomin na Ljubljano' ter 'Bitoljsko ulico v Beogradu', vse tri slike za slikarjevo delo zelo znane. Ivanka Reblida je prodala svoje cvetlično tihožitje 'Dahlje', ki je na razstavi bilo laskavo sprejeto. Ferdo Vesel je prodal 'Studijo starega moža', Ivan Vavpotič dve slike, med njima eno gorenjsko 'Krajino', Saša Santel je prodal oljnatost 'Ob bakarskem zalivu' eno izmed najboljših del, kar jih je imel na razstavi Profesor Gojmir Kos je prodal 'Kokro', Anica Zupanec pa akvarel 'Franciškanška cerkev'. Kipar Ivan Zajec je prodal svojo 'Črnfidsko lilio' in 'Kleopatru'. To so zaenkrat gmotni uspehi razstave, za katere se je zahvaliti mecenom, ki žele ostati neimenovani ter

drugim ljubiteljem umetnosti. Beogradska vlada menda tudi namerava kupiti z razstave nekaj del. Stvar pa še ni zaključena. Narodna galerija in mestna občina bi gotovo tudi kaj kupili, če bi bilo dovolj denarja na razpolago. A denarja ni...

Razstava beleži poleg čisto umetniških rokodelstev in to zaslužno, da je vzbudila interes čenopisja in povzročila nekaj morda zdravih polemik. Razstavljaleci so dalje, kar je zelo pametno, poskrbeli za strokovna vodstva po razstavi. Marsikateri, ki moderne sploh ne razume, je zato iz Savla postal Pavel. Vohelva pa bo treba oskrbeli sedaj pri vsaki razstavi.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. — V nedeljo, 11. t. m. so v Narodnem gledališču tri predstave, med temi oba popoldnanski kot ljudski predstavi pri znižanih cenah. Drama uprizar ob 15. priljubljeno mladinsko igro 'Mogočni prstani', ob 20. pa igro 'Izgubljena duša', ki se je uprizarila koncem lanske sezone v šestovrški režiji z največjim uspehom. Lenormandova igra ima 14 slik in je v njej zaposlen skoro celotni dramski ansambel — V operi se poje popoldne ob 3. priljubljena Foersterjeva opera 'Gorenjski slavček', ki je dosedaj doživela v našem gledališču največje repriz v zadnjih treh sezonah. V nedeljo se poje namreč 37. t. Cene so znižane. Predprodaja, vstopnice pri dnevni blagajni.

Gostovanje v opereti 'Pri treh mladenkah' v Mariboru. Danes, v soboto, bo gostoval v opereti 'Pri treh mladenkah' v vlogi detektivna Novotnyja g. Pfeiffer, člon Dramatičnega društva v Celju. Je to ena izmed najbolj uspešnih karikaturnih vlog g. Pfeifferja.

Književna novica. Poročajo nam, da bo okoli polovice januarja dotiskana Antona Podbevška pesniška zbirka 'Človek z bombami', ki bo obsegala sledečih deset pesmi: V pravilnem gorovju, Titanova serenada, Ob dnevu vpoklica na kolodvoru, Na deželi, Izumitelj na zemlji, O prerijskem bivolu, Himna o carju mavričnih knž, Električna žoga, Carovnik iz pekla in Plesalec v ječi. Knjigo tiska tiskarna 'Merkur' v Ljubljani.

Balet Froman v Sarajevu. Prošlo soboto, nedeljo in ponedeljek je gostoval v Sarajevu zagrebški balet pod vodstvom g. Fromanove. Izvajal je deloma star, deloma pa nov program. Med drugim je nastopil z 'Labudjim jezerom', 'Metuljčkom' in solo-ples. Z baletom, ki nadljuje svojo turnejo po dalmatinskih mestih, potuje dirigent zagrebške opere, skladatelj Krešimir Baranović.

V. slovanski večer
17. januarja

Narečite dnevnik 'Jutro!'

Domače vesti

* Kraljica Marija za vojne srote. Kraljica Marija je povodom svojega rajstnega dne poklonila vojnim sirotam 15.000 dinarjev za nabavo zimsko obleke in drugih potrebščin.

* Osebnost. Direktor pošte in telegrafa g. dr. Janko Debelak je nevarno zbolel in ne sprejema strank, dokler zopet ne ozdravi.

* Smrtina kosa. V ljubljanski splošni bolnici je preminul v četrtek ponoči gosposod Rihard Schumi, računski svetnik. Pogreb bo danes ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu. — V starosti 67 let je umrl dne 8. t. m. nadučitelj v pokloju g. Anton Skala. Mrtvaški spreved se bo vršil danes ob 3. popoldne iz državne bolnice v Celju na mestno pokopališče. — V torek, dne 6. t. m. je umrl v Celju baron Evgen Mariens, konjenični major belgijske armade v pok. v starosti 86 let. Pokojni je bil belgijski državljani ter je bival mnogo let v Celju. V četrtek, dne 8. t. m. je umrl po dolgi teži bolezni g. Branko Pečovnik v starosti 25 let. — Ohranimo jim blag spomin!

* Obsojena in oprostitelj bivšega nar. poslanca Ivana Ureka. Z ozirom na naše poročilo o obsodbi Ivana Ureka v prošnjo lanskega leta in nekoliko poznejšem pojasnilu stvari, sporočimo končni rezultat zadeve: V poletju 1923. se je Ureku sporočilo o tatvinah, ki jih je zagrešil njegov bivši prijatelj Franc Kene. Osebe, ki so zvedele o teh tatvinah, so zahtevale, da se Kene takoj izroči sodišču, ker pač ne gre, da bi bil tak človek general okrajnega zastopa, občinski odbornik itd. Ureku pa se je smilila nedolžna Kenetova rodbina in je zato pismeno zahteval od Keneta, da odloži vse javne funkcije, v katerem slučaju bi ostala stvar tajna. Zadeva radi tatvin pa je vendarle prišla pred sodišče in zato je Kene ovdil Ureka, da se s svojim pismom zagrešil hudodelstvo izsiljevanja. Okrežno sodišče v Celju je res, ne da bi bilo zadržalo priče, obsodilo Ureka na mesec dni težke ječe. Urek je vložil ničnostno pritožbo. Stal sedemdeset je sodbo razveljavil in naročil prvemu sodišču, da zasliši Urekeve priče in potem vnovič sodi. Pri novi razpravi dne 31. decembra je bil Urek vsake krivde in kazni oproščen. Proti Kenetu pa se nadaljuje preiskava radi hudodelstva tatvine. Zadeva je popolnoma politična in pri nas prva te vrste. Da bi se uveljavila praksa in se kaznovalo pošteno ljudi, če zahtevajo od nepoštenih, da izginijo iz javnega življenja, tega pač ne moremo pozdravljati. Zato z zadovoljenjem beležimo to oprostitno sodbo.

* «Prerod» in «Zdravje». Ravnikar je žala I. Številka «Preroda», glasila za gojitelj treznosti in pravno povzročilo naroda, s poučno prilogo «Zdravje», ki jo ureja dr. Ivo Pirc, predstojnik higieničnega zavoda v Ljubljani in kateri je inspektor ministrstva za narodno zdravje dr. Katičič, posvetil primerca propagandni uvod. Informativne članke priložujejo v tej številki dr. Fran Göstl, dr. Amalija Šimec, dr. Fran Drganec in dr. Ivo Pirc.

* «Planinski vestnik». Došla nam je prva letošnja številka «Planinskega vestnika», ki objavlja na prvem mestu članek «Motivi pravega planinstva» iz peresa urednika dr. Josipa Tomiška; temu sledi zanimive «Pleznalne ture v Kamniških-Savinjskih Alpah», ki jih je spisal pokojni dr. Klement Jug. J. Aljažev «Pastir Jožef Jakelj», Janka Mikarja «Hochalmspitze» in inž. Frana Potočnika «V Visokih Tatrah». Običajni Kotiček, čez hrib in dol, Obzor in Društvene vesti zaključujejo lepo številko. Številki sta priloženi uspešni sliki «Peričnik v leoncu in «Vernar».

* Organizacija strojnih in stavbalih tehnikov v Ljubljani naznanja, da se vrši dne 1. februarja v gostini pri «Mraku», Rimska cesta, njen redni občni zbor ob 9. uri. — Odbor.

* Lovci, pozor! Ukinitje lovodopustnega časa. Opozorjamo, da je v noči od 1. na 2. februar t. l. strogo prepovedan lovski čas za krokarje in na Srečnico za mucke in opice. — D. S. L. 51

* Društvom in prerediteljem veselje! Priporočamo za nakup predpustnih predmetov trdiko M. Tičar, Ljubljana. 61

* Železniški promet med Zagrebom in Banatom. Med Belo Cerkvijo-Pančevom se s 1. majem uvedejo direktni vozovi preko Velikega Bečkereka in Subotice proti Zagrebu. Direktni vozovi se priključijo osebnim in brzovlakom.

* Naš rojak ponesrečil v Ameriki. V rudniku Ely v Zedinjenih državah je smrtno ponesrečil Slovenec Ivan Drobnič iz Male vasi pri Grosupljem. Vsa se je naj množina rude in lesa ter ga pokopala.

* Prirodno čudo na Dolenjskem. — Iz Stične nam pišejo: Z ozirom na članek «Prirodno čudo», priobčen v «Jutru» dne 8. t. m., vam sporočam, da imamo na Dolenjskem, in sicer v Drugi pri Stični, popolnoma enak slučaj. Vrba, iz katere raste smreka, stoji ob železniški progi in se jo lahko prav lepo opazi iz vlaka na levi strani v smeri Višnja gora-Stična. Podobni pojavi se šestokrat vidijo tudi na gabrovih šorih in jih je precej v našem gozdu. Podobno zanimivosti pa se vidijo tudi na drugih stvareh. Tako n. pr. sem opazoval svojega v Mekinjah pri Kamniku smrekovo drevesce, ki je rasto na slamenasti stehi tik pod stemenom. Enak pojav sem videl svoičasno tudi v

Velika rečuta

ali ples Jadranske straže

v soboto dne 10 t. m. Vstopnina 10 Din.

Spodnji Lipnici pri Kamni gorici. Takih prirodnih zanimivosti, s kakršno se ponosajo občani v Schwarzbachu na Vorarlberškem, imamo torej v naših krajih dovolj.

* Lep znak bratske ljubezni. Od Loške doline tja do Rakeka so se naši državljani brez razlike stanu, za pravoslavne božične praznike spomnili svojih siromskih bratov, ruskih beguncov v Loški dolini ter jim poslali denarne prispevke, da so mogli v topli sobici in pri skromno opremljeni mizi poleg molitev odpeti tudi božastveno božično pesem. V tej gniljivi bratski pozornosti se najlepše zrcali bratska ljubav. Kri ni voda, brat mi mlo, ma koje vere bio!

* Planinska koč v Logarski dolini. Savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva gradi v Logarski dolini novo enonadstropno koč z devetimi sobami in s skupnim ležiščem, ki je v surovem stanju že dogotovljena in pod streho. Spomladi se bodo dokončala notranja dela, tako, da bo koč meseca junija izročena svojemu namenu. Koč bo stala breg opreme okroglo 100.000 Din.

* Tuji v Splitu. V preteklem letu je obiskalo Split 26.011 oseb. Največji je bil tujski promet meseca decembra, ko je prišlo v Split 2763 oseb.

* Prave sime ne bo. Dunajski meteorološki zavod je na neko vprašanje, ali je pričakovati še hudega mraza, odgovoril z naslednjo prognozo: «Prorokovanje je sicer neveljavno, vendar, če se zveže vendar smemo trditi, da letos prave zime ne bo več. Letni čas — solčni žarki v naraščajočih dneh so vedno gorkejši — je že preveč napredoval. Morebiti bo še tuintant prišil mraz, izrazite sime pa ne bo več».

* Velika defraudacija v Vrpolju. V četrtek ponoči je na železniški postaji Vrpolje pismonoša Sime Zimić s poštnega vlaka prevzel pošto, v kateri je bilo 250 tisoč dinarjev gotovine. Ob treh zjutraj je zopet prevzel pošto z brzovlaka. Ko se je vrnil, je bila prva vreča z denarjem izpraznjena. Zimić je zadevo prijavil policiji. Orožniki so takoj izvršili preiskavo. Sum je letel v prvi vrsti na Zimića. In res so orožniki vse vreče z denarjem našli v njegovi peči. Zimić, ki je bil takoj aretiran, tajni tatvino in trdi, da je moral kdo drug skriti denar v njegovi peči.

* Ušla iz zapora in še krađe. Iz zapora mariborskega sodišča je pred nedavnim časom pobegnila Marija Korodec delavka, stara 30 let, radi hudodelstva tatvine še večkrat kaznovana. Tatinska šilica ji tudi še sedaj ne da miru. Skrivša se okrog po deželi in krađe vse, kar ji pride pod roko.

* Poskušna samomor. Iz Maribora poročajo, da je gostilničarka Matjažič v št. Ilju v samomorilnem namenu izpila večji kvantum joda. V nezvestem stanju so jo pripeljali v mariborsko bolnico. Motiv nesrečnega čina ni znan.

* Borba z morskim psom. V morskem plitvini pri Dolgem otoku v Dalmaciji je ribič Marko Božulić opazil te dni veliko ribo. Skočil je v morje in jo zgrabil za rep, ne vedoč, da ima opraviti z morskim psom. Riba se je mahoma obrnila in Božulića pošteno ugriznila v nogo, vendar ribi ni izpuštil svojega plena. Medtem so drugi ribiči prišli k Božuliću na pomoč ter potegnili ribo na obalo. Morski pes je bil dolg dva metra in po sebnosti sredi je, da Božulić pri borbi z mladim morskim psom ni ponesrečil.

* Drzna rop. V sredo proti večeru, ko je gnil neki posestnikov sin na Taznu kravo po cesti, so ga napadli trije nepoznani možki in mu jo siloma odvzeli. Orožniki so našli kravo v šmarjeti ter tudi izsledili storilce, ki so kravo še tisto uro prodali in zapili. Sta to brata Franc in Stefan Vuh in Koren Anton, vai iz bližnjega Smihela. Zadnja dva sta železniška delavca. Koren so sinoči kar iz službe na glavnem kolodvoru odvedli, brata Vuha so pa dobili doma ter spravili vse tri v zapore okrajnega sodišča. Tudi za srečnega kupca bo kupčija žalostno končala.

* Dva vloma. V noči na 8. t. m. so neznan storilec vlomili v trgovino Milana Jelenka v Strigovcu pri št. Ilju. Vlomilec so napravili velik plen. Odnesli so 120 metrov rjavega cajga, 300 m rdečega barhenta, 80 m flanela, 200 m podloge sive barve, 40 m belega šifona, okrog 100 kosov narejenega perila, nadalje veliko množino robev in predpasnikov, 13 parov čevljev, 30 parov ženskih nogavic in

Filharmonična dvorana

V ponedeljek 12 januarja ob 8 uri zvečer

Koncert Maje de Strozzi

Vstopnice v Matični knjižarni

Spirit, gorljiv

firnež, pravi kranjski firnež, oljnat in anhe barve, pleskarstvo in slikarstvo p treščine.

Ravhekar & Derganc

Prad škodjo št. 20. 59/a

nekaj gotovine. Skupna škoda znaša okrog 40.000 Din. Storilec je orožništvo že na sledi. — Pred novim letom so tatovi obiskali posestnika Franceta Luknjara v Radomerščaku in mu odnesli veliko raznega blaga, perila in 2000 Din gotovine. Skupna škoda znaša 10.000 Din.

Iz Ljubljane

u— Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi jutri, v nedeljo, ob 10. uri dopoldne v zbornični dvorani na univerzi javno, vsakomur pristopno predavanje o predmetu: «Sestavine in bistvo marksizma». Predava g. dr. H. Tuma.

u— Belgijski konzulat v Ljubljani. Dosedanja belgijska konzularna agencija v Ljubljani se je preimenovala v belgijski konzulat. Konzulat se je preselil iz dosedanjih uradnih prostorov na Kralja Petra trg št. 2.

u— Ruska Matica Jutri dne 11. t. m. se bo v balkonski dvorani univerze vršil sestanek, na katerem bo dr. Nikolaj Buhov, redni univ. prof. v p. prečital nekoliko poglavij iz svojih memoarov «Od Kijeva do Ljubljane». Začetek ob pol 3. uri popoldne. Vstop prost.

u— Zahvala. Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, je priredila 21. decembra 1924: svojim članom in članicam božičnico. Obdarovanih je bilo 150 članov in članic ter vojnih sirot. Odbor izreka tem potom vsem, ki so na katerikoli način, bodisi v blagu ali v denarju pripomogli do te prireditve, najpristojno zahvalo. — Odbor.

u— Českoslov. Obec v Ljubljani. Loutkové divadlo v Narod. dome hraje v nedeljo 11. t. m. «Kaspárek princem». Začetek v 16. hod. Vstopne prostovoljne.

u— Avtomobilni promet Ljubljana — Stora — št. Vid. Na pobudo iz krogov turistov bo vozil avto ob nedeljah in praznikih do Tazna in sicer: odhod iz Ljubljane (Figovec): 8.30, 11.30, 15; prihod v št. Vid: 8.55, 11.55, 15.25 in prihod v Tazno: 9.10, 12.10 in 15.40. Povratek iz Tazna ob 16., prihod v št. Vid 16.15 in v Ljubljano 16.40. — Drugače vozi avto ob nedeljah in praznikih po sledečem voznom redu: odhod iz Ljubljane: 8.30, 11.30, 14.00, 15.00, 18.30, 19.45 in 21.30; prihod v št. Vid: 8.55, 11.55, 14.25, 15.25, 18.55, 20.10 in 21.55. Iz št. VIDA odhaja: 7.40, 10.30, 13.30, 14.30, 18.00, 21.00 in 22.00, v Ljubljano pa prihaja ob 8.05, 10.55, 13.55, 14.55, 18.25, 19.25, 21.25 in 22.25. Ob torkih avto ne vozi. Cena od št. VIDA do Tazna 4 Din.

u— Policijske prijave. Od četrta na petek so bili prijavi pri policiji sledeči slučaji: 2 prestopka pijanosti, 2 izseditvi, 1 popad od psa, 1 najdba vola, 3 prijave oseb, ki vzdržujejo golobe pismonoše, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka prekrščenja policijske ure in 1 prireditelj godbe brez dovoljenja. Aretacija se je izvršila 1 in sicer radi prestopka pijanosti.

u— V vlaku okraden. Varnostna obla stit se še vedno ni posrečilo iztrebiti železniških tatov, ki plenijo potnike med vožnjo na vlakih ali pri izstopu na kolodvorih. Včeraj se je zgledil na policiji trgovec Milan Roša iz Šibenika in prijavil da mu je nepoznan tat med vožnjo na Dolenjski železnici dne 6. t. m., ko je nekoliko zadremal, z nožem prerezal suknjič in se polastil njegove listnice s 500 Din. potni listom in nekaj bankovci v tuji valuti, v skupni škodi 1000 Din.

u— Plesna šola Sokolskega društva na Viču. Prihodnja plesna vaja se vrši v nedeljo dne 11. t. m. ob pol 3. do 6. ure popoldne. 57

u— Prihranite si denar! Vse zimsko oblačilno blago, posebno za sukanje in plašče radi pomne skopne po ogromno znižanih cenah pri A. Potokar, Ljubljana, poleg trga pri Zmajskem mostu. Tudi vsa druga manufaktura po priskanju najnižjih cenah. 3619

u— Aretacije radi pijanosti. Znak, da je pričel že predpustni čas, so razne veselice in pa čimdalje pogostejše aretacije radi pijanosti. Posebno v predmestju imajo stražniki obilo posla z ljudmi, ki postanejo v pijanosti tudi čez mere anslini. Opozorjamo, da policija zadnje čase karnuje te vrste prestopke z visoko

globo, radi prestopkov žaljenja straže pa se morajo krivci zagovarjati še pred sodiščem, kjer tudi ne poznajo pardona.

Iz Maribora

a— Koncert Glasbene Matice razprodan. Včeraj je bil koncert, ki ga priredi dne 14. t. m. mariborska Glasbena Matica v proslavo svoje petletnice, popolnoma razprodan in se bo koncert radi tega ponovil v nedeljo dne 18. t. m. ob 16. uri. Za zunanje vabljene goste, kritike, glasbenike in dr. pa so vstopnice za 14. t. m. še rezervirane.

a— Nova aretacija v Mikloveh umoru. Mariborsko okrajno sodišče je dalo včeraj v zvezi z Zlahtičevimi navedbami aretirati nekega gostilničarja, ki je obdolžen soudeležbe pri Mikloveh umoru.

a— Veliki ples Orjune v Mariboru. Danes, v soboto se vrši v Narodnem domu v Mariboru prva večja prireditelj tukajšnje organizacije jugoslovenskih nacionalistov. Priprave so končane, prostori so krasno dekorirani, v drugem nadstropju bo nudil kabaret z originalnimi in udobnimi ložami izredno zabavo. Sodelujejo člani Narodnega gledališča. Svira pomnožen sokolski orkester, v kabaretu priljubljen koncertni trio. V dvoranih se že dva dni kuri in bodo torej zadostno temperirane. Jugoslovenci Maribora, posetite to prireditev, pokažite, da cenite delo naše jugoslovenske omladine. 59

Iz Celja

u— Uradni dnevi trgovske in obrtniške zbornice za Celje se v tekočem letu ne bodo vršili vsak drugi, temveč vsak prvi torek v mesecu. Ker je v januarju odpadel prvi torek vsled praznika, se vrši uradni dan dne 13. t. m.

u— Ljudska vsenčilnica. V ponedeljek, 12. t. m. ob 20. uri se vrši predavanje v risalnici meščanske šole g. Eduarda Šimnica «O življenju starih Egipčanov». Na zela zanimivo predavanje se celjsko občinstvo še posebej opozarja.

u— Stanovanjska oblast v Celju. Uradne ure za sprejem strank, ki žele k svojim pisarnim vlogam na stanovanjsko oblast še dodatni event. potrebna ustmena pojasnila, so vsako sredo od 12. do 14. ure edinole v stanovanjskem uradu na mestnem magistratu.

u— Izprememba posesti. Prejeli smo: V Vašem cenj. listu sta objavili, da je bila gostilna «Pri Jelenju» v Celju, ki je bila last pokojnega Martina Kračuna st. v Zrečah, Heitelskim potom prodana, ter da se sedanji posestnik Ivan Wuth izseli v Avstrijo. Gostilna pa ni bila prodana Heitelskim potom, ampak je glavni dedič g. Martin Kračun ml. gostilno prodal, da more izplačati sodišče, med katerimi sem tudi jaz, ki sem imel kot zet pokojnega Kračuna gostilno v namenu. Tudi se ne mislim preseliti v Avstrijo. — Ivan Wuth.

u— Razdručila sta se trgovca Hladin in Dobovžnik, ki sta imela doslej dve skupni trgovini. Prvi vodi naprej svojo trgovino v Prešernovi ulici, drugi pa v Gosposki ulici.

u— Klub esperantistov v Celju ponovno opozarja svoje člane, da prične poučevanje danes dne 10. t. m. ob 20. v rudarski šoli. Hkratu se bo pobirala ta dan članarina in koloniz. V ponedeljek, dne 12. t. m. ima klub v mali sobi hotela Evrope sestanek esperantistov, tako zvan čebili esperantistov, na katerega so vabljeni vsi zainteresirani. Odslaj se bodo vršili sestanki vsak ponedeljek ob 8. zvečer.

Iz Primorja

* Obmejna carinarica v Podbrdu pri Gorici? Ker je Gorica radi priključitve k videmski pokrajini bila ponižana na nivo provincijalnega mesta, obljubljajo italijanske oblasti, da se prenese carinarica iz Podbrda v Gorico. Severni (državni) goriški kolodvor bi na ta način postal izvozna postaja na progi državne železnice.

* Vinska letina na Goriškem. Trgatev na Goriškem je dala letos sledeče količine vina: Brlici so pridelali 28 tisoč hl vina, Vipavci 80.450, Goričani 2800, Kraševci pa 11.670 hektolitrov. Kras je rodil boljše kot lani, ostali kraji pa zastajajo za zadnje leto za približno 20 tisoč hl.

* Pomlad v zimi. V Lokavcu poleg Ajdovščine na Vipavskem že cveto vijolice, trobentice in zvončki. Ljudje so v skrbeh, kaj bo z vremenom pozneje, ko so že sedaj dnevi topli kakor navadno je spomladi.

* Patrona in panja. Prošlo soboto je kovaški pomočnik Ivan Močnik iz Idrije sekal drva. Naenkrat je nekaj po-

šlo in v trenutku je fant ležal na tleh. Ko so pristopili ljudje, so videli, da je oblit s krvjo. V panju, po katerem je udaril s sekuro, je bil namreč skrit naboj, ki je Močnika precej hudo ranil.

* Novo gospodarsko glasilo pod naslovom «Narodni gospodar» je začela izdajati «Istarska Riječa». List, ki izhaja kot redna priloga «Istarske Riječe» ima namen poročati o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo istrske dežele in našega ljudstva.

* Komunistična agitacija se je zadnje čase zelo razpasla v Julijski Krajini in zapirala v svoje mreže tudi slovensko ljudstvo. Agitatorji grede tako daleč, da so ponekod pripravili svet do tega, da se je odrekel slovenski šol, češ, da je vseeno, v kakšnem jeziku se uče otroci. To je lep komunizem.

Konferenca o stanovanjskemu vprašanju

Veselo poziva Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo se je včeraj v Ljubljani vršila konferenca o ureditvi stanovanjskega vprašanja, ko je so se udeležili gospodje: inž. A. Dolenc imenom velikega župana za mariborsko oblast, inž. V. Škaberne in inž. J. Černivec za Gradbeno direkcijo v Ljubljani, H. Svetel za mestno občino ljubljansko, F. Rodošek za mestno občino mariborsko, nadalje za Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani gg. Fran Zagorin in dr. Jože Pretnar, za Zvezo inženjerskega inž. M. Šuklje in dr. A. Golja ter za Zvezo društev hišnih posestnikov gg. Ivan Frelj, Fran Stare in M. Hrovatin. Zastopnik velikega župana za ljubljansko oblast je bil službeno zadržen.

Konferenca je najprej razpravljala o davčni obremenitvi hišne posesti, oziroma hišnih najemnin. Ugotovilo se je, da je državni hišno-najemninski davek s pripadajočimi državnimi pribitki nerazmerno visok, kar znaša v Sloveniji po deželi 25 odst. najemnine, v mestu Ljubljana pa celo 41,6 odst. Na državni najemninški davek pobirajo občine in okrajni svoje doklade, ki znašajo v Ljubljani 35 odst., v podeželnih občinah pa od 100 odst. do 600 odst., tako da znaša skupna davčna obremenitev hišnih najemnin v Ljubljani 55 odst., na deželi pa 54 odst. do 107 odstotkov. Pri tem niso všteti invalidski davki, niti posebne občinske pristojbine, kakor vodarina, gostilnina in kanalska pristojbina, koje znašajo v Ljubljani zopet 24 odst. na najemninico. Konferenca je vzela v vednost dosedanja v obče brezuspešna prizadevanja gospodarskih korporacij v cilju znižanja te davčne obremenitve, kakor tudi predloge, ki so se po teh korporacijah in zlasti po Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani predložili kraljevi vladi. Mnenje konference je, da so bili taki predlogi gotovo upravičeni, da pa so bili v toliko enostranski, ker so imeli predvsem namen omiliti krivico, koje trpijo hišni posestniki radi previsoke davčne obremenitve in radi nizke odmere dopustnih najemnin. Vsi udeleženci konference so soglašali v tem, da treba glede obdavčenja hišnih najemnin staviti dalekosežnejše predloge ter da se mora odrediti tako izdatno znižanje teh davčnin, da bo isto prišlo v korist upoštenosti in zlasti tudi najemnikom. Konferenca pozdravlja postopeno velikega župana za mariborsko oblast, ki je za svoj okoliš sprejel načelo, da okrajne doklade na državno najemnino ne smejo znašati več nego 50 odst. in tudi občinske doklade največ 50 odst. in le v izjemnih slučajih, če občina izdatno prispeva v omiljenje stanovanjske bede, preko gori označene mere. Vendar smatra konferenca, da so tudi te smernice za večja mesta predrde in da se mora izvršiti razbremenitev hišnih najemnin še izdatneje.

Zastopniki uradnih mest niso mogli podati v tem posredu obvezne izjave, vendar je vsa konferenca soglašala v tem, da naj pristojne gospodarske korporacije ta načela objasnijo v posebni spomenici koja se predloži vladi in naznani tudi uradnim mestom v Sloveniji. Spomenica naj izreče, da je smatrati za maksimum dopustne davčne obremenitve hišnih najemnin in to v skupni vsoti državnega davka in pribitkov ter okrajnih in občinskih doklad 25 odst., tedaj ens četrtina kosmetih najemnin. In še ta skrajna izmera naj bi se dosegla le v izjemnih slučajih.

Konferenca je nato razpravljala o likvidaciji stanovanjskega zakona in o prehodnih odredbah, ki naj tako likvidacijo omogočijo. Po daljšem razmotrivanju se je soglasno zaključilo, da naj podrobne izdelavo zakonskega projekta izvrši posebna komisija, koje tvorijo zastopniki velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast, mestnih občin ljubljanske mariborske, celjske in ptujske Gradbene direkcije ter neposredno prizadetih gospodarskih korporacij. Veliki župan ljubljanske oblasti se naj po posebni deputaciji naprosi, da nemudoma skliče take komisijo.

Končno so se ohranjavali predlogi, k se naj predloži kraljevi vladi radi pripevanja države k omiljenju sedanje nevdružne pojava. Konferenca je bila mnenja, da je treba poskrbeti državnim uradom, ki so tačas nastanjeni v privatnih in zlasti v stanovanjskih prostorih nastanitev v novih državnih stavbah. Nemudoma pa naj se poskrbi za to, da se redno plačujejo primerno določeni najemnine za prostore, koje država uradi zavzemajo v privatnih hišah, a ten da se predvidijo in likvidirajo zadostna krediti v tak namen.

Dr. Oetker-jev prah za Pudding

Dobi se povsod ali pa v tovarni
Jos. Reich
v Mariboru

Stročna glavica

Naročite takoj Ljubljanski Zvon

za leto

1925.

V novem letniku bo izhajal poleg Korakevega romana Sentpeter, ki se godi v ljubljanskem predmestju, še suženjski roman, mladega priznanega pisatelja; poleg tega razne povesti, novele in eseji.

Ljubljanski Zvon ne sme manjkati v nobeni slovenski družini.

Ljubljanski Zvon, ki izhaja vsesredno, velja vsako leto za eno od najboljših in vred 120 Din (za izdajstvo 140 Din) naroča se pri Trgovski zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Iz življenja in sveta

Papežev dar pred dni ku poljske republike

Papež Pij XI. je pred par dnevi poslal po svojem nunciju v Varšavi predsedniku poljske republike Wojciechowskiemu dragoceno kolajno, ki je bila kovana v Svetem letu 1900. in je bila takrat vzdana za Sveta vrata v cerkvi Sv. Petra v Rimu. Ko je papež prebil na Sveti dan ta vrata, je dvignil iz vdolbine škaflijo z različnimi listinami in kolajnami.

Vzidavanje svetinje Sv. leta je star običaj. Vzidavajo se navadno le zlate jubilejne kolajne, dočim dobivajo romarji, ki obiskujejo v Svetem letu sveto mesto Rim, navadne jubilejne svetinje. Odlikovanje z zlatimi jubilejnimi svetinjami je izredno redko, ker dobi vsako jubilejno leto navadno le po ena oseba tako zlato kolajno.

Ko je papež Leon XIII. prebil 1. 1900. Sveta vrata, je poslal takrat zlato jubilejno svetinjo pok. avstrijskemu cesarju Francu Jožefu. To je bila svetinja, ki so jo bili zazidali celih 75 let prej, namreč v Svetem letu 1825. Vsakdo se sedaj vprašuje, kdo bo dobil to visoko odlikovanje v prihodnem Svetem letu čez 25 let.

Obnova Palestine

Te dni je med predsedniki svetovne zionistične organizacije, profesor dr. Weizmann, v različnih mestih, na Dunaju, Pragi in dr. predavanja o aktualnih vprašanjih zionistične svetovne organizacije in zlasti o obnovi Palestine.

Dr. Weizmann je najprej nagovoril zbrano občinstvo, ki prihaja v velikem številu k njegovim predavanjem, pred vsem židje, v hebrejščini, potem pa je nadaljeval v nemškem jeziku. Pojasnjeval je sedanje razmere v Palestini, domovini židov, ki so sedaj razkropljeni po vsem svetu. Palestina naj postane zopet njihova domovina. Naloga židov po vsem svetu mora biti, da se v čim večjem številu naselijo v svoji domovini in jo z delom in kapitalom dvignejo do ene prvih držav na svetu. V prvi vrsti seveda v gospodarskem oziru. Govornik je razpravljal o kolonizatornem, gospodarskem, kulturnem in socialnem delu zionistične svetovne organizacije za Palestino in ilustriral svoja izvajanja s statističnimi podatki.

Od kar je Judom dana možnost, da se vračajo v Palestino, jo kultivirajo in preurečujejo v moderno državo, je začelo število izseljujočih se židov stalno naraščati. Leta 1923. je znašalo priselencev okrog 800 na mesec, prihodnje leto pa že nad 2000, na leto torej nad 24.000 ljudi. Od priselencev jih je največ iz Poljske in drugih držav Srednje Evrope, namreč 60 odst., iz Orienta in Balkana, predvsem iz Rumunije 35 odst., ostanek pa iz Zapadne Evrope in Amerike.

Vseh, ki se hočejo naseliti v Palestini, ni mogoče sprejeti. Trenotno se sprejema od prijavljenih le 7 do 8 odst. Od priselencev pripadajo tri četrtine inteligenci, ki opravljajo v Palestini najtežja ročna dela, samo zato, da bi se skupna domovina vseh židov na svetu dvignila na zaželeno stopnjo. Je pa tudi precej naseljenec, ki niso zionisti, ako imajo le veselje do dela, pa seveda tudi zmožnost. Zide so namreč zelo izbirčni. Glejajo na to, da jim tudi drugi pomagajo obnavljati domovino, vendar pa jih ne sme biti preveč, sicer bi jim utegnili postati neprijetni in bi tudi Palestina lahko na ta način izgubila svoj značaj. Od nežidov prihajajo večinoma taki v poštev, ki se ne morejo izseliti v Ameriko in ki hočejo živeti burno življenje, kar jim Palestina v svoji deviški zapuščeniosti lahko nudi. Morda še preveč.

Vsega skupaj je v Palestini 344 kolonij, ki imajo približno 65.000 hektarjev zemlje. Judje so kultivirali nezdružive kraje, kjer je še do pred kratkim rasla malarija, in napravili iz njih lepe

in predvsem zdrave kraje. Tekom zadnjih treh let so ustanovili zionisti nad 50 industrijskih in trgovinskih podjetij in v Haifi celo tehnično visoko šolo. Dne 2. decembra l. l. je bila otvorjena v Jeruzalemu židovska univerza. Edino, v čemer se razlikuje Palestina od kake moderne države na evropskem zapadu, je hebrejščina, sicer pa je ta dežela, do pred kratkim še ena najžalostnejših in zapuščenih krajev na svetu, na najboljši poti, da bo iz nje postalo enkrat še nekaj velikega. Sosedje kolonistov so Arabci, ki ne gledajo vedno z veseljem prihod judovskih mas. Zveza narodov podpira stremljenje zionistov z ozirom na njihovo kulturno delo in na zgodovinske pravice do Palestine. V kratkem se bo dežela tako dvignila, da bo lahko nudila nadaljnjih 70.000 židov kruha in dobrega zaslužka.

Dr. Weizmann je pozval na vseh svojih predavanih navzoče žude, naj prispevajo po svojih močeh in vsak na svojem polju h kulturnemu in kolonizatornemu delu zionistične svetovne organizacije. Te dni odide v Berlin in potem v druga mesta, kjer bo priredil nadaljnja predavanja in agitiral za naseljevanje v Palestini.

Radi razumemo, da gredo povsod tej svetovni organizaciji na roko. Saj je velika financa in trgovina, posčno v Evropi, v rokah židov. Priznati je treba, da so zionisti zelo radodarni, kadar gre za podpiranje sonarodniakov, oziroma sovnikov. Je pač med njimi neka vez, za katero jih mi Jugoslovani lahko zavajamo. Na drugi strani pa je tudi kaj verjetno, da nihče ne dela ovir izseljevanju židov v Palestino, nasprotno, da ga na vse mogoče načine podpirajo. Vsak arijec — in tu ni razlike med narodi, v tem so si vsi edini — bi se rad iznebil več ali manj nadležnega juda in ga spravil daleč proč, tjakaj, kjer se lahko razvija po svoje in uveljavlja sebi prid svoje nemale talente.

Madžarska monarhistična propaganda

Monarhistična propaganda na Madžarskem zavzema vedno širši obseg. V Budimpešti imajo pristajajo monarhistične državne oblike pravzaro propagandistično centralo in dasi obstoja o razlike glede oseb, se koncem koncev vendar vsi skladajo v tem, da mora postati Madžarska monarhija. Diference med monarhisti so zgolj formalnega značaja. Obstojajo pa tri skupine, od katerih želi prva proklamirati za kralja nadvojvodo Josipa, drugi — legitimisti — zahtevajo Ziltega sina Otona Habsburškega, tretji pa so za svobodno volitve kralja. Značilno je, da se državni upravitelj Horthy ne nagiba k nobeni tej skupini. On ima pač svoje lastne aspiracije na madžarski prestol in če ne more doseči pozicije monarha, bi rad ostal vsaj na svojem dosedanjem mestu ki je naposled tudi zelo častno.

Skupina, ki agitira za Otona Habsburškega ima največ somišljenikov in madžarska aristokracija dela za Otona veljansko reklamo doma in v inozemstvu. V »Nemzeti Ujsagu« je napisal grof Appony karaktéristiko mladega kronskega pretendenta. Seveda je Apponyjev članek poln nadute hvale. V njem se n. pr. čita, da Oton že sedaj kaže sposobnosti za vestnega in pravičnega vladarja. A kaj more pokazati 11letni deček! Vendar Appony trdi, da se fant že sedaj intenzivno bavi z vprašanji madžarskih političnih razmer in da mu je ideal vladarja kralj Matija. Habsburški agitator seveda na koncu svojega spisa priporoča Ziti Parmski, naj vzgaja svojega sina v narodnostnem duhu, ki bo lahko pomagal Otonu na mesto predstavnika madžarske državne misli.

Madžarski legitimisti pa niso na delu za povratek in ponovno ustoličenje habsburške dinastije samo doma, temveč tudi v inozemstvu. Njihovo glavno propagandistično središče je v Londonu, kjer se

je habsburški emisarij posrečilo pregovoriti univerzitetnega profesorja dr. Loyda, da je napisal knjigo, v kateri se neverjetno ogreva za Madžare in pravi, da je bila aneksija »madžarskega ozemlja« od strani držav Male antante ogromna blamaža mirovne konference. Cilj propagande madžarskih politikov v Londonu je seveda vzpostavitev madžarske kraljevine in revizija mirovne pogodbe.

Na tej podlagi delajo madžarski aristokrati doma in v tujini ter hočejo prepričati evropske velesile, da imajo prav. Če bi se jim to enkrat posrečilo, bi bila proklamacija madžarskega kraljstva seveda lahka stvar.

Poplave v Holandiji

Poročali smo že, da so divjale te dni in še razsajajo na velikem delu sveta strahoviti viharji, ki imajo za posledico večnoma močno neurje. Z različnih strani prihajajo vesti o poplavih, zlasti iz Anglije in Nemčije.

Naravnost katastrofalna je povodenj na Nizozemskem v okolici Oldenzaala. Reka Dinkel je tako narasla, da ljudje kaj takega še ne pomnijo. Prebivalstvo poplavlja noč in dan nasipe, ki jih je voda na več krajih izpodjedla. Nevarnost je, da se nasipi ne podro, ker bi bile potem cele pokrajine pod vodo. Saj je znano, da je Holandija večinoma nižja kot morsk gladina.

Okoli Oldenzaala je daleč naokrog vse pod vodo, ki stoji do poldruga meter visoko. Na tisoče hiš je v vodi. Umazani valovi so odnesli mnogo mostov. Zveza med posameznimi kraji je popolnoma prekinjena. Ceste so popolnoma nerabne. Deloma so pretrgane tudi telefonske in železniške zveze.

Povodenj je huda tudi v drugih krajih na Nizozemskem. Hudo škodo je napravila strahovito narasla Linge v nižje ležečih pokrajinah. Računajo, da je doslej že več milijonov škodo.

Belgijski kralj ne nastopi potovanja skozi Saharo. Evropsko časopisje je nedavno poročalo, da se pripravljajo belgijski kralj Albert na potovanje skozi Saharo z avtomobilom. Končni sklopi potovanja je bila belgijska kolonija Kongo. Ker pa je selja nastopila v okolici Konga katastrofalna poplava, je kralj potovanje odložil in ga najbrže sploh ne bo nastopil.

Zdravniška diskrecija v Angliji. V Angliji je nastala pred kratkim srdita časopisna polemika, ki se sodež okoli vprašanja, sme li zdravnik, če ga sili sodna oblast, izdati bolezen svojega pacienta. Povod za prepir je dal samomor nekega bogatega trgovca. Mož si je prerezal vrat. Zadeva je prišla radi dedščine pred sodišče in sodnik je zahteval izjavo zdravnika, kakšna je bila bolezen, ki je tirala trgovca v smrt. Sodni dvor je vtrgal na tem, da mora zdravnik imenovati bolezen. Zdravnik je zahteval najprej odklonil, slednjič pa se je moral vdati ter izdati bolezen pokojnika. Obenem pa je protestiral, ker ga je sodišče prisililo izdati stanovsko tajnost. Sodni dvor je nato izrekel, da bo izrekel v dal protokolirati, da je trgovec izvršil samomor v duševni zmedenosti. To je tako razburilo zdravniške kroge, da se zlag vrši dohoda o tem, ali ima sodnik pravico zahtevati od zdravnika, da mu izda tajnost, ali se tej zahtevi lahko upre. Izgleda, da bo v angleških zdravniških in pravnih krogih nastal velik vihar, ki bo imel za posledico razširitev tega vprašanja pred parlamentom.

Začetek ameriškega časopisa v enem letu. Leland Okis, znan ameriški novinar, je objavil v nekem ameriškem dnevniku zanimive podatke o dobičku koncernov ameriškega časopisa. Na podlagi davčnih podatkov je nisek izračunal, da so ameriške časopisne podjetja v letu 1923. zaslužila 231.916.630 dolarjev. V primeri s pasivnimi časopisnimi podjetji v Evropi so to vsekakor lepi dohodki.

Bliser v ostrigi. Angel Herrero, mlad madriški možan, je dobil pri božični tomboli drugo ceno, ki jo je prodal in bil v najbližji bar, da zamenja denar za alkohol. Obenem z vinom si je naročil ostrige. Sreča mu je bila mila tudi tu, kajti prva ostriga,

ki jo je odprl, je skrivala velik biser. Brž je šel k bližnjemu trgovcu in mu prodal biser za 3000 peset. Kmalu so se to razneslo po okolici in ljudje so drli v bar ter si naročali ostrige, da bi našli bisere. Bar je bil v trenutku nabit in lastnik je moral zapreti vrata. Toda nihče ni našel več bisera, kar je goste tako razjarilo, da so hoteli bar razbiti.

Književne police

Herman Wendel o Melikovi „Jugoslaviji“

Znani publicist Herman Wendel je objavil v »Prager Presse« jako iskavo oceno Melikove knjige »Jugoslavija«, kateri prvi del je jeseni izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani že v drugi, pomnoženi in spopolnjeni izdaji. (Jugoslavija I. del 428 str. 60 Din, II. del 526 strani 50 Din. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.)

Herman Wendel piše: »Melik skromno imenuje svoje delo zemljepisni, statistični in gospodarski pregled. Knjiga pa podaja veliko več, je popolna enciklopedija jugoslovenske države, kajti pri vsej lapidarnosti izčrpno poroča o tako imenovanih naravnih temeljih dežele, kakor tudi o statistični strani prebivalstva. Iz knjige izvemo o legi, mejah, navpični oblikovitosti, rečjih, podnebnju, rastlinstvu, živalstvu, številu in gostoti prebivalstva, verstvu, naseljih, šolstvu, ustavi, upravi, poljedelstvu, rudarstvu, industriji in obrti, živinoreji, gospodarstvu, trgovini in prometu in o celi vrsti drugih razmer in odnosov mlade države, tako da se celo dober poznavalec iz nje lahko marsikaj nauči. Delo, na koncu katerega pogrešamo le stvarnega registra, nikjer ne govori lahkovernno, marveč razpravlja vedno stvarno in na trdni podlagi. Pri tem ohrani Melik, kar najbolje dokazuje njegovo prednašanje o vprašanju makedonskih Slovanov, veliko objektivnost. Kake važnosti je taka knjiga za Jugoslovane kot ogledalo, v katerem se lahko ogledajo in spoznajo, dokazuje najbolje napaka nekega beogradskega ilustriranega lista, ki je pred kratkim postavil Plitviško jezero, največji prirodni kras Hrvatske v Slovenijo. Če se to dogaja na zeleni veji beogradske, potem se ne smemo čuditi napakam inozemcev, ki jih ti dostikrat zagrešijo proti jugoslovenski državi. Tudi inozemstvo bi storilo bolje, če bi predstavilo tako neoporečno knjigo kot je Melikova, kakor pa da si da sestaviti od katerega nevednega knjigo, v kateri se ne nahajajo napake samo tamkaj, kjer zeva praznosta.

Wendlova sodba o Melikovi »Jugoslaviji« je za pisatelja kot za založnika najlepše priznanje. Za našo javnost pa naj bo spodbuda, da knjiga ne sme manjkati v nobeni knjižnici, zlasti pa ne pri nobenem javnem kulturnem, gospodarskem ali političnem delavcu.

Kritika o knjigi

Uredništvo je prejelo v oceno knjigo. Seveda so se spomnili zopet mene, da brskam po knjigi ter da vodim račun o njej napram publiki. Te preklicane kritike Ali ne bi bilo enostavnije, če bi kar pisatelj sam uredništvu poslal — očno? Koliko časa bi si prihranil kritik in koliko nepotrebnih jeze — pisatelji. Tedaj sem vzeml knjigo v roko, pa jo zopet odložil, češ kdo bo čital tako abotnost. Naposled sem se vendar osokolil ter jo na Sv. treh kraljev dan predčital — v postelji. Nič več kot tri črne kave sem popil pri čitju; pripravil sem si je pa kar liter. »Ljubljanski tip« sem čital, »spisal Jos. Suchy. Samozaložba«. Joj, sem si mislil, to bo pa že kaj prida, če šment še založnika ni dobil. Pa, da sem kratek — v dveh urah sem jo predčital od naslova pa do hudiča na zadnji strani. Sedaj se mi kar vrti v glavi. Ljubljanski tip! Prej še vedel nisem, da imamo v Ljub-

ljani tudi tipe, to je posebno pasmo ali vrsto tlačiteljev ljubljanskih prašnih ulic. Pa ti jih ne nariše hudomušneč v obliki, da sem kar zija. Vedel sem sicer, da imamo v Ljubljani n. pr. pijance, ampak da jih imamo kar štiri vrste ali kategorije, kakor jih pisatelj razdeli, tega pa nisem vedel. Pa je res. Smentano si jih je »izposodila«, kakor pravi nekje v svoji knjigi. »Vodo pijoci glauri«, to je tudi dobra označba za — antisikoholika. Pozor gospod Kalam! Prav vzbujil sem njegovega »etihega« pijančica. In šele »kofetarice« z vsemi svojimi četveronožnimi pritlikinami! Da, še celo izumirli tipov ne pusti pri miru: laški lajnariji »süha roba«, žabjekariji in bogvedisekaj mu je vse na potu. Da ne prištedi »zapuščen« koma in »filistroma«, »škrin« in »frak« karjema, je po sebi umeljov. Pač pa bo »Ljubljancanka«, pravi da je pozirja, kako znajo pograbiti krilo in dvigniti nožico. Mhm! Kuharice in novomodne vdove so mu pa precejšnje trn v peti. Glede prve nasvetuje, da naj se ne omalovaljuje, drugo pa krtači na način a la »založba« vdova iz Efeza, ki se je takoj utolažila, čim je truplo njenega rajnega zamenjal živ naslednik! V odstavku »Posledica bojkota«, opisuje zopet, kako so mlada gospodinja ukvarja s potuhnjeno kašo, ki prekipi. Prav dobra je skica o uživaču, katerega vaska malenkost naslaja. In takih tipov je dokaj v Ljubljani.

Pri »Fajmoštru« za vodo je pa pisatelj menda kar doma. Zakaj, kako tu minuciozno očrta poedine tipe, je zares zanimivo. Prav dobra farza je ona vizija o posledicah stanovanjske miserije. Najbolj so mi pa ugajale rubrike: Milostljiva v ekstrastobi; v privatni obednici; ljubljanski trg; pred glavno pošto; raz okno predmestne hiše; ljubljanski fijakarji in postrežki; huppa » huppa in oni epigram »Julika«.

V 41 skicah se pisatelj ohreigne skoraj ob vsakogar, seveda ne v zlobni obliki, pač pa na prav sarkastičen in humorističen način. Še zameriti se ti ne more.

Mislim, g. urednik, da smem končati, ker bi sicer nikdo ne čital knjige, o kateri bi že vse naprej povedal. 30 Din je več kot vredna.

Pozdravljen!

Repetitorji anatomije

III. Drobje. Po Breitensteinovih repetitorjih, poslovenil univ. prof. dr. J. Plečnik. Splošna knjižnica zvezek 42. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Cena broš. 20 Din.

V seriji repetitorjev Anatomije je po prvih dveh zvezkih (I. Skelet in II. Mišičje) izšel pravkar III. zvezek »Drobje« v prireditvi univ. prof. dr. Plečnika. Ker so zvezki zelo praktični in priročni, posebno za medicince in so bili zato v interesiranih krogih prav hvaležno sprejeti, so bo serija v kratkem spopolnila še z nadaljnjimi sistemi anatomije in sicer: IV. Ohtočila, V. Živčni sistem in VI. Čutila. Kakor opozarja založba, bosta k šestem zvezku sledila še skupen prirediteljev uvod in stvarni register, s katerimi vred bo vseh šestero zvezkov vezanih v enotno knjigo. Zaenkrat opozarjamo zainteresente na pravkar izšli III. zvezek, Drobje. Knjižice se dobivajo pri založnici »Zvezni knjigarni« v Ljubljani kakor tudi po vseh drugih knjigarnah.

Vse te knjige se dobe, oz. naročajo lahko tudi v Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

J. Petruševski:

Pujsek

(Iz ruščine prevedla K. B.)
Novoporočena Čibikova sta živila baš tretji mesec v svoji brezmejni sreči. Je že res, da je tuptam kaj malega prišlo vmes, postavim, da je »ta zoperni Dusik poljubil usta, pa pozabil nšesce«, ali da ni »pozdravil desnega mezinčka, ki je bil zato žalosno« itd. No, Dusik (tudi Vladimir Mihačević), je z dvojno gorečnostjo stvar kmalu zopet spravil v pravi tir in zdelo se je, da nič na svetu ne more in ne bi moglo pokvariti prelepe sedanosti in bodočnosti Kise in Dusika. Stanovanje je bilo prijetno, denarja dosti, klobuk ali dežnik, ki je bil Kisanjki všeč, se je na mestu kupil, služkinja je bila delavna in je imela enega »amega ekuma«. Dusik je rad jedel, kar so mu dali. Tašča je redkokdaj prišla in tudi ni bila ti grinja kakor so druge tašče — moj Bog, kaj pa še naj bi si želela k svoji popolni sreči dva novoporočenca.

Toda vrag, ki noče sreče drugih, ne dremlje nikoli in sklenil je porušiti blaženstvo zakoncev Čibikov.

Lepega dne je kupila služkinja Mavra na trgu majhnega pujska, tolikšnega, kakor je preračunila, da bo zalosti velik za njenega »kuma«.

zanjo in za gospodo. I kaj neki zato. Če je kuharica kupila pujska, mari se to ne dogaja povsod? Ampak vrag je v to nedolžno podjetje kaj vtaknil svoje umazane prste, in sicer na ta način, da je poslal mlado gospo v kuhinjo ravno takrat, ko je s Mavra kupila pujsko domov in je ta s svojimi rožnatim rileom baš tiščal v vse posode in krulil a svojim presunljivim sopranom.

»Dusik, Dusik, hitro pojdi sem. hej, poglej ga, kako je srčkan. Vesel je, samo rilec ima rožnat.« Gospa je valila prašička k sobi. Mavra pa je razkladala: »Jutri ga zakoljem in spečem ... pet rubljev sem dala zanj« (v resnici je dala samo tri rublje in pol).

»Kaj« se je ustrašila gospa, »tako srčkan živalico hote zaklati? Nikdar! Dusik živeč? Jaz hočem! Ze davno si želim kučka, pa naj bo sedaj ta namesto njega. Tam v jedilnici za omaro ga bomo imeli in blazino mu homo dali.«

In tako je bila usoda pujska in pa Vladimir Mihačevića zapečatena. Prvi je spal in užival mir kadar se mu je poljubilo, drugi pa teh pravice ni imel več. Začelo se je s tem, da je Kisanjka očitala sopruzgo egoizem in zatiranje slabih, in s tem, da je soprog izjavil, da ne vidi v pujsku nič

oboževanja vrednega, ker je prašič — jač prašič. Pujsek si pač ni niti hotel pridobiti Vladimir Mihačevića za sebe: tokaj je po vseh sobah in krulil, z eno besedo: obnašal se je kakor prašiček, ki še nikoli ni živel pri finih ljudeh.

»Cigavo je to-le nšesce? Cigavo se te oče?« Tako-le povprašuje Vladimir Mihačević svojo ženo in jo po ljubila. Se prelen dobi odgovor, se razlegne iz jedilnice pretresljiv prašičji krik in kakor bi treščilo vanjo, beži Kisanjka od moža v jedilnico: pujske se je z noskom dotaknil razbeljenih vrat in peči in se kajpada opekel. Mavra je tekla v lekarno po zdravila. Vladimir Mihačević, ki je s tako težavo dobil karte za opero, je moral ostati doma, ves večer postaviti bolnika in mu menjavati obkladke. Opolnoči je bolnik nehal kruliti in je malone zaspal, ob treh zjutraj pa se mu je zopet poljubilo rjuti. Zakonec sta ga prenesla v spalnico na divan, misleč da ga je strah samega v jedilnici. No tudi tam ni hotel več zaspati in do jutra mu je moral Vladimir Mihačević menjavati obkladke, katere je pujske venomer hotel sesati. Dan je minil srečno, le Mavra je prošla za povijanje plače, češ, da se v pogodbi ni omenjala postrežba »otročičku«. Zvečer zakonca zopet nista ni-

kamor šla. »Otročiček« je do ene zjutraj mirno spal in le dvakrat so mu menjali plenice, pa se je potem nenkrat domislil, začel zavijati, kakor da bi ga drli in nobeni obkladki niso pomagali. Kisanjka se je domislila mavra za otroka, ki jih trebuha boli, in Vladimir Mihačević je moral po silnem mrazu v lekarno. Kljub vsemu pa je pujske rjul dalje in ko je zjutraj Vladimir Mihačević odhajal v urad, je lepo prošil ženo, naj da pujska v katere druge »dobre roke« pa v zavetličke. Kisanjka pa se ni hotela podati, češ, samo enkrat naj se žena močno uklone, pa bo konec njene vladavine v hiši za vedno.

In tako je bila usoda pujsku v drugih naklonjena. Vladimir Mihačević pa, ki že dve noči ni spal, je dobil v uradu od šefa enomin radi raztresenost v službi. Mavra je pripovedovala o pujsku naokrog in kmalu je vse okraj vedel o originalnem pujsku zakoncev Čibikov. Ko se je Vladimir Mihačević vrnil iz službe, sta ga srečala dva znanca in ga povpraševala po zdravju prašiča in majhna deklica, ki se je s svojo mamico izprehajala pred hišo, kjer sta stala Čibikova. Je vprašala mamo, je li tu hiša tega strica, ki ima sina pujska ...

Vladimir Mihačević je bil jezen in

prvič je uvidel, da njegova žena ri tak pametna in lepa, kakor se mu je sprva zdelo. Ves večer ni niti enkrat povprašal po nšescu in vratku. Kisanjka je nesla prašička spat v spalnico na divan in ko je po večji zjutraj zopet na vse pretege rjuti, ga je hotela vreti k sebi v posteljo.

Tu se je pa potrpljenje Vladimir Mihačevića nehalo. Niti besede ni črnil, oblokel se je, in niti ženino solze ga niso zadržale. Šel je spat v hotel. Zjutraj je tašča že vse vedela. Šla je h Kisanjki in se energično zavzela za red. Pujska je vzela k sebi in še tisti dan so ga spekli. Kisanjki pa, ki je plakala, je dala tak-le pouk: »Veš, ljuba moja, mož se že zamenja, toda ne za pujska ...«

Ko se je Vladimir Mihačević vrnil iz službe v svoj hotel, je našel v sobi Kisanjko, ki se mu je plakala, vrzla okrog vratu. Tašča se je zadovoljno smehljala in mir in srečo se je vrnila v družino Čibikovih in še nadaljnje tri mesece se je žulo iz salona nežno povpraševanje: »Cigavo je vendar te nšesce in cigav ta vratek?«

In kasneje? Karneje, pravijo, je Kisanjka še enkrat zamenjala Dusika, toda ne volj za pujska.

Gospodarstvo

Ponarejanje vina

Maribor, 9. januarja.

V »Jutru« št. 4. je spisal ing. chem. Jakob Turk članek, ki me silil, da razjasnim svoje stališče.

Predvsem naj ve javnost, da ni govora o tem, da bi prirodna vina dajala reakcijo na saharin, ker takih prirodnih vin ni. Če se naše v prirodni vinih saharin, je bil dodan umetno. Nobenemu kemiku se še ni posrečilo, da bi našel saharin kot naravno sestavino blaga rastlinskega ali živalskega izvora.

Saharin se je pojavil v vinih takoj po preobratu na severu naše oblasti, kjer je svetlo tihotapstvo in verižništvo s saharinom. Takrat so ponužale mlekarice po Mariboru kar po hišah saharin. Da našel se je tudi mož v osebi pokojnega ravnatelja vinarske šole Knauerja, ki je toplo priporočil dodatke saharina, da postane vino »mundgerecht«. S tem je pokončil silno škodoval našemu vinarstvu.

Ravnatelj ing. chem. Jakob Turk meni, da dograti saharin v vinu ni nikakoli zdravilna in da je za tako delo sposoben vsak analitik, samo da ima potrebno vajo v tej stvari. Jaz pa mislim, da za tako delo ne zadostuje analitik, ker so pozostoma analitiki laboranti, adepti, kemikanti ali figuranti. Za tako delo je treba kemikov s fakultetno izobrazbo. Če se bo tako ravnalo, bo užival kemijski stan večji ugled.

G. Turk ne bi smel sprejeti vzorcev vina, ker je bilo iz tuje oblasti, posebno tudi zaradi tega, ker je bila steklenica z uradnim trdim pečatnikom žigovana od državnega kletarskega nadzornika v Mariboru. Če je videl, da zahteva analizo odvetnik, je moral analizo odkloniti že iz takšnih vzorcev. Moral je slutiti, da tu tiči začel za grmom, ko je videl, da zahteva stranke ni bila prečizna, in znanu mu je moralo biti, da naša ne bo kak odvetnik iz Maribora pošlal vina v Ljubljano v preizkušnjo. V tem primeru bi bil izjavil, da nisem kompetenten za presojo takega vina že glede na zakon o razdelitvi države na oblasti in pa zaradi določil § 26. se veljavne zakona o živcih.

G. J. Turk se protivi pritegnitvi kušalec ali degustatorjev k analizi ter meni celo, da se jim je skrbno izogniti. Če on izhaja brez njih in če se on zanaša samo na gole številke pri oddaji svojih meni, je to njegova zadeva. Iz lastne izkušnje vem, da smo na hitreje kot otroci prišli do zaključka glede kakovosti fig in rožičev, če smo fire ali rožiče pojedli. Do gotove meje je odkazana taka služba našim kletarskim nadzornikom. Vsiho jo prav prično, v kolikor jim dopuščajo prvi krediti. Ni res, da sem bil navzoč, ko se je začel degustator kot izvedenec. Zato tudi ne vem, kaj je govoril.

Pisec prav dobro ve, da je Codex alimentarius austriacus kompromisno delo. Na tem delu sem tudi sam delal in vem, kako je nastal Codex. Codex je bil svoj dni in je še danes umotvor, ki ga nima druge države v taki obliki. Zato bodimo veseli, da ga imamo. Je pa še mnogo reči pod božjem soncem, ki niso v Codexu. Mi, ki smo sestavljali Codex, smo vedeli, kaj smo morali zakriti in to smo zakrili merleno. Codex na pr. ne ve, kako se določi jabolčnik v vinu. S tem pa ni rešeno, da se ne da dokazati navzočnost sadjevega v vinu.

Zato ostane vendar kaznivo dejanje, če se stavi v promet z vinom pomešan s sadjeve. V tem primeru ne bi nič pomagala citirana točka na strani 4., ki jo uvodoma naveda g. Turk. Glede predpisov Codexa sem prvi, ki se jih držim, če mi tega ne zabranjuje zdrav razum.

Vzemimo primer citiranega recepta iz Codexa, ki zahteva, da naj se rabi 10 cc razredene žveplove kisline. Katera je določena predpisana koncentracija razredene žveplove kisline? Ne vem in tudi pisec ne bi mogel pod prisogo izjaviti, katera koncentracija je mišljena.

Nadalje se izraža pisec, da jemljemo v Mariboru kar po 300 cc vina v preiskavo, ako ni že vnaprej odločno, da vsebuje saharin. Izjavljam, da smo mu to ralaš predpisali, da bo laže našel saharin v vinu. Še zahteva to Dopplerjev princip, da vzamem mesto 100 cc vina večjo množino, če se mi zdi, da ne bom našel v 100 cc toliko saharina, da bi napravil z njim potrebne identitetne reakcije. Zato jemlje isti Codex na str. 35, pri pivu 500 cc. Noben kemik pa ne bo iz tega sklepal, da je metoda pri določanju v pivu ali v vinu pogrešna, ker se ne jemlje v obeh slučajih enaka množina probe.

Očita se v omenjenem spisu, da vzamem mesto razredene žveplove kisline solno kislino. To je protivno določilom Codexa in zato ne velja moja reakcija. Kot kemik sem prepričan, da je vse eno, katero mineralno kislino vzamem. Dodatek mineralne kisline ima namen spraviati v vino nekaj vodljivih ionov in je za potek reakcije čisto brezpomembno od katere kisline so. A ravno g. ravnatelj ve prav dobro, da je solna kislina pri navadni toploti najbolj jaka, torej najbolj ionizirana in zato tudi najbolj prikladna za napravu takega preizkusa. Za končni rezultat analize je vseeno, katero kislino jemljem, ker mi niti Codex ne pove, katera koncentracija ionov je predpisana. Kemija je pozitivna veda in ni nikakoli dlakoceptstvo.

Ljubla mi je metoda degustatorjev, kakor tiskani predpisi, po katerih niste našli saharina. Komolcirane metode, ki

se izvedejo z vsem znanstvenim rafinamentom so prav lepe, a so prepočasne. Naposled mi očitata, da bi se s takim ravnanjem lahko našel saharin v vinu, ki je bilo močno zažveplano. To je izključeno, ker je saharin ravnotoliko žveplov derivat kakor dušikov derivat ali celo vodikov derivat. Benzoe-kislina se ne nahaja nikdar v naravnem vinu. A sulfuracija benzo-kisline je s pomočjo žveplovega dvokisa teoretično nemogoča. Kaj še le naknadna amidacija nastale spojine in sklenitev jedra.

Zato so le prazni strahovi ko izpregledate kruto realnost, ki je ugotovila saharin. Če ste našli saharin v 300 cc vina, ste to morali javiti sodišču svojih svedoči. Pa makar bi pri tej priliki povedali, da se vam ni posrečilo po Codexovi metodi. Sodnji bi bil prihranjen trud in fakulteta bi lahko imela proste roke za važnejši posel, kakor za preiskavo stvari, ki so že trideset let znane.

Če bi sodnja dobila Vaš izvid, bi si znašla še sama pomagati, ker bi rekla, če je nekaj v 300 cc, potem je gotovo tudi nekaj v 100 cc.

Codex alimentarius austriacus naj ostane naš Codex. Če bo kdaj Jugoslavija imela svoj Codex, katerega vsebina bo le za en procent boljja kakor oni Codex, ki je veljal od Kotora do Černogorije, in ki bo veljal za celo državo od Prekmurja dol do Makedonije pa ne samo na papirju, si lahko čestitam.

Ing. Henrik Mohorčič

Prva noravna razprava Banke Adriatice

a. Trst, 8. januarja.

Danes dopoldne se je vršila pri tukašnjem trgovinskem sodišču prva razprava v noravnem postopku proti predlogu denarnega zavoda Banca Adriatica. Razprava je bila napovedana za 9-30 v navzočnosti 60 odvetnikov in številnih oškodovancev. Ker pa v tem času še ni bilo navzočega nobenega upravnega svetnika, je sodnik Fiorentini kateremu je poverjena stvar, odročil razpravo za nekaj časa. Korčno se je otvorila razprava malo pred 11 in sta bila navzoča upravnega svetnika Diem in Poggi. Podpredsednik Fortunati in predsednik Fulci sta bila zastopana po svojih odvetnikih: ravno tako je bila tudi zastopana skupina Feiner in Poggi po odvetniku dr. Domolieri.

Po otvoritvi razprave je odvetnik Domolieri v imenu skupine Feiner-Poggi izjavil, da se je poravnava na predlog njegovih varovancev izjavila, ker se drugi upravni svetniki nikakor niso odzvali vabilu, da bi položili tri milijone lir. Pomlajal je, da so od vseh bivših upravnih svetnikov bili prisotni le očitati Rusoni 500 tisoč, Fulci 100.000, Trombacco 25 tisoč, Host-Venturi 5000 in tržaški župan senator Pitacco 20.000 lir. Ostali upravni svetniki se sliših niso odzvali vabilu. Dr. Domolieri je izjavil nadalje, da je njegova skupina, namreč Feiner-Poggi, pripravljena še nadalje se poraziti in da želi zahtevati prispevek od drugih upravnih svetnikov od treh milijonov na 2 milijona 250.000 lir. Predlagal je, naj bi se v dosednjem morbitnem sporu odločila razprava na soboto. Zastopnik skupine Diem, odvetnik Lanegua, je predlagal, naj se ustavi priporočilo, kako premoženje imajo posamezni upravni svetniki. Zastopnik upnikov, odvetnik Volli, je predlagal, da je skrajni čas, da se vendar enkrat priide do kolikor toliko zadovoljive rešitve in je končno pristal na to, da se odloči razprava do sobote.

Upravni svetnik Benedetti je podal obširno poročilo o svojem delovanju in je predlagal, da 20 odstotno poravnava, kakor jo je ponudila Banca Adriatica nima nikakolišnega temelja, ker banka nima niti toliko gotovine, da bi mogla izplačati 20 cc. Odvetnik Benedetti je nadalje predlagal, da nekateri upravni svetniki poravnost nasprotujejo pošteno poravnavi in da sta med temi zlasti upravni svetnika Marcolin in Kamenarović, ki raje ostaja znotraj v Caroneu, kakor da bi skušal sodelovati pri pošteno ureditvi tega vračanja.

Končno je sodnik predložil, da se razprava odloži na soboto ob 9. dopoldne.

Navzoči umniki so predložili odločitev razprave sprejeti s preloženim hrupom. Kričali so: »Banka naj poravna! Poravna! Naj bankrot! V jejo s Kamenarovićem in drugimi krivci!«

Trina poročila

Svinjski sejem v Mariboru (9. t. m.). Dogon: 128 svinj in 1 koza. Povprečne cene so bile: prasci, 7 do 9 tednov stari 165 do 300 Din, 3 do 4 mesece stari 300 do 425 Din, 5 do 7 mesecev stari 450 do 700 Din, 8 do 10 mesecev stari 650 do 900 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 14 do 16 Din, 1 kg mrtve teže 19 do 21 Din. Prodalo se je 41 komadev; kupčija slaba.

Dunajski živinski sejem (8. t. m.). — Goveda: Dogon 212 komadev. Cene noskočile za 500 do 1000 aK pri kg. Notirali so za kg žive teže v tisočih aK: voli 13 do 19, bikli 14 do 18,5, krave 12,5 do 16, slaba živina 8 do 12,5. —

Svinje: Dogon 1103 komadi. Cene mesnim svinjam poskočile za 1000 aK, cene debelim svinjam nespremenjene. Notirale so za kg žive teže v tisočih aK: mesne svinje 18,5 do 22, debele 21,5 do 23.

Sejem kožuhovine v Ljubljani. Ze skozi dolgo vrsto let se vsako leto meseca januarja zbirajo v Ljubljani loveci in drugi prodajalci kož na kožni sejem, težko obloženi z razno kožuhovino. Ti sejmji so se doslej prirejali v prostorih ljubljanskega »Bolkana«. Bili pa niso organizirani in zato tudi uspehi niso bili na zaželjeni višini. Letos je ta sejem začela organizirati Lovska zadruga v zvezi z upravo ljubljanskega velesejma, ki je v svrhu prireditve tega sejma dala brezplačno na razpolago svoje prostore. Posrečilo se je zainteresirati inozemske kupce in tako bo letos močnejše, da se bodo za blago zamogle doseči cene, ki odgovarjajo svetovnemu tržišču. Vsi loveci in drugi prodajalci kož naj s svojim blagom pridejo na ta sejem, ki se bo 21. t. m. cel dan vršil v prostorih ljubljanskega velesejma. Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike.

Naš izvoz v Avstrijo. Na pritožbo našega časopisa, da so nastale težkoče za naš izvoz v Avstrijo objavila dunajski urad za zunanje posle, da absolutno ne more biti govora o kakšnem oteževanju jugoslovenskega izvoza v Avstrijo. Spremenjene prilike so nastale povsem avtomatično iz aplikacije avstrijske carinske tarife, ki je stopila v veljavo dne 1. januarja t. l. K temu se pripominja, da je ta carinska tarifa najzmernejša od vseh carinskih tarif ostalih nacionalnih držav. Za Jugoslavijo obstaja možnost, da pri avstrijsko-jugoslovenskih trgovinskih poznanjih, ki so sedaj v teku doseže spremembo onih stavkov, ki so zanj važni.

Omejitve prometa za Vojvodino. Ra di zadržanosti proge Zagreb — Bud je omejen blagovni promet v vozovnih torovih za vse postaje, ležeče na ozemlju avstrijske železniške direkcije, v pravcu iz Zagreba in sicer do vključno 12. januarja. Od te omejitve se izvzemajo: hitra poštovna blaga, živila, premož, rožičke in vojaške pošiljke. Usmerjanje pošilk s pomožnim pravcem ni dovoljeno, dočim se bodo pošiljke, ki so na potu še odročile na odročeno mesto.

Udruženje umrlih v Bosni. Iz Sarajeva poročajo, da se je po vzhledu zagrebskega udruženja započela akcija za ustanovitev udruženja umrlih za Bosno. Z nekaterih strani se želi, da bi bilo sarajevsko udruženje le podružnica zagrebskega upniškega udruženja.

Likvidacija d. d. v Zagrebu sklene za 25. t. m. izredno glavno skupščino na kateri se bo sklepalo o likvidaciji družbe.

Naročila na račun nemških reparacij. Prometno ministrstvo je naročilo na račun nemških reparacij 2000 tovarnih in 200 osebnih vagonov. Tako se bo moralo zadovoljiti potrebi na vsem materijal in prometu z inozemstvom.

Zagrebaški veliki sejem. Te dni je izšla prva številka četrtga letnika »Casopisa Zagrebačkov zborna«. Vredling je nastanek Josip Radović: Pred četrti veliki sejem. — R: Prizdom potnastodružnice Zagrebačkov zborna (1900. do 1924.). — Zagrebački zbor, grad Zagreb i gradska općina. — Ilenih polnolnog saima u Zagrebu. — Dr. F. Denki: Medunarodna izlozba avtomobila u Zagrebu. — V. E. Obrenički sud na velikom saimu u Leipzigu. — Cirkularna spoznanost radno-televizijske in službi telegrafij. — Red za snim uzorka. — Sajmovi i izložbe. — Priporočamo ta časopis gospodarskim krogom.

Oddaja grad-le vodovoda na postaji Sisk. Direkcija državnih železnic v Zagrebu razpisuje za dan 4. februarja t. l. ponovno pismeno ofertno licitacijo za gradnjo vodovoda na postaji Sisk. Natančno v »Službenih Novinah«.

Pogajanja o likvidaciji bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju, ki so se vršila v Rimu, so prekinjena in se nadaljujejo 12. t. m.

Grška Genesenschaftsbank, A. G. se nahaja pod poslovnim nadzorstvom in je zatvorila blagajno.

Promet za švico otvorjen. Omejitve prometa preko albertske proge je ukinila, na ter je promet za švico ponovno vpostavljen v neomejenem obsegu.

Likvidacija dunajske banke. Z Dunaja poročajo, da bo banka terdka Cola & Comp. popolnoma likvidirala.

Končni rezultati proizvodnje sladkorja v Češkoslovaški. Iz Prage poročajo: Celokupna množina sladkorne pese, ki jo je predelala češkoslovaška sladkorna industrija znaša po zadnji cenitvi Centralne zveze sladkornih industrijev 83 milijonov centov. Prodnika sladkorja na se cenj na 14,1 milijona centov napram 10 milj. centov v prejšnjem letu.

Bolgarski žitni nakupi v Madžarski. Iz Budimpešte poročajo, da bolgarski kupci kupujejo večje količine žita v Madžarski. Zaenkrat žele nakupiti okrog 6000 vagonov lažjega in cenejšega blaga. Radi teh nakupov se madžarski konzumenti boje, da bodo cene poskočile enako kakor v Jugoslaviji.

Otok povečanje v Nemčiji izkazuje s zadnjem tednu prošlega leta porast za 176,4 milijona na 1914,4 milijona državnih mark. Zlata podlaga se je v tem času povečala na 750,6 milijona državnih mark.

Borza

9. januarja:

LJUBLJANA. (Prve številke denar — povpraševanje, druge blago — ponudba, a v oklepajih kupniški zaključki.) — Vrednote: 7 odst. posojilo 64,5 do 0, Voja škoda 126,5 do 0, Celjska posojilnica 210 do 0, Ljubljanska kreditna 225 do 0, Merkantila 124 do 128, Praladiona 0 do 908, Strojne 120 do 0, Vevče 100 do 0, Nihag 38 do 46, zadolžnice Kranjske deželne 0 do 89. — Blago: zaključki: bukova drva, 1 m dolga, sept. seč, franko nakladalna postaja, 2 vagona 20 do 21 (20); turščica, nova, umelno sušena, def., franko dom Ljubljana, 1 vagon 225 do 250 (231); turščica, nova, franko Ljubljana, 1 vagon 230 do 255 (235). Ponudbe in povpraševanja kakor včeraj.

ZAGREB. V elektrih je tendenca nespremenjena. Padli so za nekaj točk Elino, Slavonija, Trbovlje, Sečera, a Praladiona je poskočila. Promet majhen.

V devizah je bila tendenca tudi danes zelo slaba. Ponudba blaga je bila zelo obilna in so tečaj vseh deviz nadalje zelo padli. Poslovalo se je danes na evriški bazi 92,5 do 103,0, ker se je računalo, da bo diar jutri dosegel 10. Kakor včeraj je tudi danes Narodna banka nastopila kot kupec Kupila je Prage 1.600.000, Curiha 100.000 in 3000 dolarjev. Promet je bil drugače jako velik in je dosegel 13 milijonov dinarjev. Največ se je trgovalo v devizah na Italijo, Svico in Prago. Notirale so devize: Amsterdam 225 do 226,5, Dunaj 0,079 do 0,081, Italija izplačilo 233,95 do 236,25, London 268,10 do 271,10, New-York ček 56 do 57, Pariz 293 do 298, Praga 170,6 do 173,6, Svica 1095 do 1105; valute: aK 0,08 do 0,08, Kč 170 do 172; efekti: bančni: Trgo 28 do 29, Eskompta 112 do 114, Hipo 60 do 61, Jura 103 do 105, Ljubljanska kreditna 225 do 0, Slavonija 83 do 85, Praladiona 900 do 910, Srpska 136 do 137, Industrijski: Eksploatacija 0 do 70, Sečera 700 do 720, Nihag 35 do 40, Slavonija 57 do 60, Trbovlje 385 do 390, Vevče 0 do 102,5, Drava 190 do 220; državnih: 7 odst. posojilo 64 do 65, Voja škoda 129 do 129,5.

Sokol

Godheri odsek Sokola I. (pihala) poziva vse člane, da se zanesljivo udeležijo v ponedeljek dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer na Taboru. — Novi člani dobrodošli.

Sokolsko društvo v Šiški. Redni letni občni zbor se vrši v nedeljo dne 18. t. m. ob 14. v društveni telovadnici. — Udeležba obvezna za vse članstvo. Odbor.

Izredni občni zbor Sokolskega društva na Viču se vrši v nedeljo 18. t. m. ob 10. dopoldne. — Odbor.

Sokolsko društvo Moste opozarja opetovano svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora, ki se vrši jutri ob 10. uri dopoldne v telovadnici na Selu.

Sokolsko društvo Štepanja vse ima v nedeljo 11. t. m. svoj redni občni zbor in zakletve zastalih članov v društveni telovadnici. Začetek ob 14. Udeležba je dolžnost. Zdravo! — Odbor.

Sokolsko društvo na Igu ima svoj redni letni občni zbor 18. t. m. ob 8. popoldne v Sokolskem domu.

Sokol Preserje ima občni zbor v nedeljo 18. januarja ob pol 8. dopoldne. Udeležba članstva obvezna. Zdravo!

Sokolsko društvo v Cerinici sklene svoj redni občni zbor v nedeljo 18. t. m. ob 14. v salonu hr. Zuma. Zdravo!

Sokolsko društvo v Kranju opozarja svoje članstvo na nadaljevanje rednega občnega zbora, ki se nadaljuje danes, v soboto ob 7. v služni nesklepnosti ob 8. v Narodnem domu. Udeležba obvezna.

Občni zbor Sokolskega društva na Jese trah se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 10. dop. v društveni telovadnici. Občni zbor je za vse članstvo obvezna. Zdravo!

Sokolsko društvo v Sodražici je na rednem letnem občnem zboru ob veliki udeležbi članstva izvolilo sledeči odbor: Starosta Jože Oberstar, podstarosta Andrej Gornik, načelnik Venčeh Drobnik, namestnik Pavla Ivančeva, tajnik Fran Faklica ml., blagajnik Egen Ivane, prosvetar Jože Ivanc; odborniki: Ivan Vesel, Alojz Gradica, Fran Mikolčič, Stanko Vesek; namestniki: Franek Levstek, France Lesar; rač. pregledovalca: Fran Košmrlj in Jarež Stibenik.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Vremensko poročilo

Ljubljana 9. januarja 1925

Kraj opazovanja	ob	Zračn. tlak	Zračn. temperatura	Veter	Oblakost 0-10	Podnožje mm
Ljubljana	7.	771,1	-4,8	brez vetra	megla	—
Ljubljana	14.	765,3	2,8	sev. zapad	jaso	—
Ljubljana	21.	763,6	-0,0	—	—	—
Zagreb	7.	769,9	-3,0	brez vetra	oblačno	—
Beograd	7.	770,7	0,0	jug	več. jaso	—
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Traga	7.	765,6	-1,0	—	—	—
Isomost	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nižji temer nižja

Vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno, mestoma padavine. V nižinah večina deževno. Temperatura nad ničlo. Zivihni severozapadni vetrovi. Pozno je zboljšanje. Vremenski znači še daljespremenljiv.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE JZSS.

(Iz seje upravnega odbora 8. t. m.)

Vsled izredno neugodne zime stavlja savez vse razpisane smučske tekme izven termina ter se bo vsakokratni termin objavil teden dni pred izvedbo tekme. Prijave za tekmo za državno prvenstvo se že sedaj sprejemajo. — Tekma za prvenstvo Slovenije v smučskem teku verjetno ne bo izvedljiva.

Savez vzame na znanje poročilo o izvedeni tekmi za prvenstvo 1. hrv. grad. kluba, ki se je vršila v Planici 27. decembra; o mladinski drsalni tekmi 25. decembra, ter o ljudski smučarski tekmi Kranjskogorčanov 4. januarja. — Sankaskih tekem savez letos ne bo izvedel, ker ni na razpolago umetnega sankališča, vsled česar bo pozval klube da izvedejo tekmo na posameznih za sankanje usposobljenih cestah.

Ugodi se zahtevi ministrstva trgovine za redno poročanje o delovanju saveza. — Dopisi smučske uprave na Bledu, Zdraviliške komisije na Bledu in FISE se vzamejo na znanje. — Savez zaprosi za znižanje članarine pri FISE. — Savez je prejel povabila na mednarodne smučske tekme za prvenstvo Češkoslovaške in Centralne Evrope v dobi od 11. do 16. februarja, ter na mednarodne smučske tekme od 29. januarja do 1. februarja v Rumuniji. Finančne prilike ne dovoljujejo savezu oboje dejavnosti, vendar pa se posamezni člani vabilu lahko odzovejo.

Dopis Zagrebskega Zimskosportskega podsaveza se zavrne. Tudi mora savez absolutno izvesti verifikacijo tekmovalcev na novo, ker so vse stare verifikacije anulirane. Dopisu Srpskega planinarskega društva se ugodi ter se vzame z veseljem na znanje njegova odločitev za vstop v savez.

Naknadno se odobre sledeči sodniki: za vse tekme dr. Ciril Žizak, Beograd; za sankaske tekme Kosmač Fran, Čop Jakob, Čobulj Jakob, vsi Jesenice. — Verificirala se za TK. Skala Ljubljana 30, TK. Skala Jesenice 16, S. K. Mirja 33, Lask 5, Ostrica, Celje 5 in Primorje 7 tekmovalcev. Hermesu se verifikiranje odloži do časa, ko poravna zaostalo članarino. Imena tekmovalcev se objavijo v službenem glasilu »Sport«.

Prispeli so znaki saveza; nositi jih smejo le funkcionarji JZSS za dobo svoje funkcije in pa one osebe, katere zastopajo savez ali jih savez v to poveri, vendar le za dobo svoje funkcije. Cena znakom je 50 Din. Dobe se pri saveznemu blaginiku. — Radi ponovne poskudbe postojan SPD v Alpah sklne Savez stopiti v stik s SPD, za skupno akcijo v preprečenje bodočih takih poskudb, ki so v stanu, onemogočiti zimskim sportnikom vsako gibanje pozimi v planinah.

S. K. Primorje, nogometna sekcija. Jutri, v nedeljo ob 10.30 uri predpoldne sestane v Narodni kavarni, zadnja soba. Udeležite se vsi! Obenem vabilu tudi načelnike ostalih sekcij (izvzemši zimskosportne). Načelnik.

Prvenstvo v umetnem drsanju Avstrije. Tekmovanje za prvenstvo Avstrije v umetnem drsanju se je vršilo 6. januarja v Gradcu. Zmagal je inž. Kachler (Cottage-Eislaufverein, Dunaj) z 274,55 točk. Drugi je bil inž. Böckl (Wiener-Eislaufverein), tretji pa dr. Preisssegger (Cottage-Eislaufverein).

Najkrajši match v boksu. Tomy Fuente, prvak Kanade v teški skupini, je svojega nasprotnika Jack Lyncha premagal knock-out v 14 sekundah. Pri tem se mora pomisliti, da mora ležati nasprotnik na tleh deset sekund. Fuente so ostale tore: le štiri sekunde, da je premagal svojega nasprotnika.

Konflikt med češkoslovaškim in avstrijskim nogometnim savezom. V nedeljo sta igrala v mostvu dunajskega Slovana verificirana igralca češkega saveza Zdrasky in Stepan. Med češkim in avstrijskim savezom pa obstoja dogovor, da noben savez ne sme dovoliti igralcu, ki nima odpuščnice od svojega saveza, nastop v klubih drugega saveza. Češkoslovaški savez je zaradi tega opozoril avstrijskega, da bo proti njemu izvedel bojkot, ako se v tej zadevi ne izjavi in ne da popolnega zaduščenja. Avstrijski nogometni savez bo o tem razpravljal na eni svojih prihodnjih sej. Vendar izlede, da se bo zgodilo, ki je med dunajskimi klubi, povzročila precejšnje razburjenje, mirno poravnala.

Lastnik in izdajatelj: Komercij. društvo. Odgovorni urednik: Fr. Brozovič. Tisk: Delniška tiskarna, 4. d. v Ljubljani.

iz citiranih odstavkov je jasno razvidno, da skušajo komunisti z vsemi silami in sredstvi spraviti kmetске mase pod svoj ređi prapor. Mednarodna kmetска zveza, ki je šela med svojimi člani tudi HRSS, ni v bistvu nič drugega, nego praktična posledica te komunistične taktike. Zato je vsako utemeljevanje, da Radečev seljski pokret ni v nikaki zvezi s komunizmom, dokaz duševne omejenosti ali pa politične zarukanosti.

varnah, javnih
ih, gostilnah in
brivnicah
"INTRO"

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

„Da, maziljen je, toda odstavljamo ga začasno,“ vsklikne vojvoda de Mayenne, „dokler bog z njegovo smrtjo ne potrdi naše izvolitve, — ako boga ne prehitijo kateri njegovih podanikov, ki bi porabil bodalo ali otrov!“

„Gospoda moja, gospoda...“ zajecja s slabim glasom vojvoda d'Anjou.

„Monseigneur,“ spregovori kardinal, „na vaše tako plemenite pomisleke odgovorjamo: Henrik je bil maziljenec Gospodov, ali mi smo ga odstavili. On ni več božji izvoljenec, ampak odslej ste o vi, monseigneur. Tukaj je hiša božja, prav tako častna, kakor ona v Reimsu, ker so tukaj počivale kosti svete Genovefe, zaščitnice Pariza. Tukaj je pokopano telo Klodoveha, prvega krščanskega kralja. Monseigneur, v tem svetem hramu, pred kipom pravega utemeljitelja francoske monarhije, vam pravim jaz, eden prvih knezov cerkve, ki se utemeljeno smem nadejati, da bom nekoč sploh prvi, monseigneur, in pravim vam, da je tukaj sveto olje, posvečeno od roke samega papeža Gregorja XIII. in zato imenujte svojega bodočega nadškofa v Reimsu, imenujte svojega bodočega maršala Francije, in za trenutek boste posvečeni kraljem Francije. A vašega brata bomo smatrali uzurpatorjem, ako vam kraljevskega prestola takoj prostovoljno ne odstopi. Dete, zapali sveče na oltarju!“

Deček, ki je očitno samo čakal na to zapoved, je takoj stopil iz zakristije in takoj je zasijalo petdeset sveč ne samo na oltarju, ampak tudi na koru. Na oltarju je ležala mitra, ki se je iskrla draguljev, poleg nje pa široki meč, s cizeliranimi in zlatimi lilijami, francoski maršalski meč in nadškofovska mitra iz Reimsa! Obenem so se probudile orgle in veličastno zapele: „Veni creator!“

Ta prizor, katerega so trije lotarinški principi popreje že skrbno pripravili, kar se pa v režiji ni videlo, se je vojvode globoko dojmilo.

Najsrčnejši so bili oduševljeni, slabotnejši pa pomirjeni in okrepani. Vojvoda d'Anjou dvigne glavo in stopa s sigurnim, elastičnim korakom k oltarju, vzame mitro in meč, se vrne k vojvodi in kardinalu, ki sta se v naprej nadejala te časti, mitro postavi kardinalu na glavo, a meč opase vojvodi. Enodušno odobravanje je sledilo temu činu, na katerega so mnogi toliko manj računali, kolikor so bolj poznali neodločni značaj prinčev. „Gospoda,“ pravi vojvoda drugim, ki so skupino obstopili, „dajte svoja imena gospodu vojvodi de Mayenne, velikemu mojstru Francije. A onega dne, ko postanem kralj, postanete vi veliki vitezi tega reda!“ Odobravanje iznova zagrmí in po vrsti se prisotni vpisujejo pri vojvodi de Mayenne. „Mondieu!“ pravi Chicot pri sebi. „Evo sijajne prilike, da dobiš modro vrvico tega reda! In jaz moram izostati od te prilike, ki se mi ne bo nikdar več nudila!“

„Sedaj pa k oltarju, sire!“ pravi vojvoda de Guise.

„Gospod de Monsoreau, moj polkovnik kapitan!“ spregovori vojvoda d'Anjou, „gospod de Ribeirac in d'Etranguet, moji kapitani, de Livarot, poročnik moje garde, zavzemite na koro mesta, ki vam pripadajo po činu, katerega vam poveravam!“ Vsa od imenovanih takoj zavzame mesta, ki bi mu pripadala pri resničnem obredu maziljenja. „Gospoda,“ pravi vojvoda in se obrne k drugim prisotnim, „vsakdo izmed vas mi bo izrekel svojo željo in prošnjo in skrbel bom, da bo vsakdo uzadovoljen.“ Medtem je kardinal stopil za tabernakelj in si oblekel svečeniško haljo. Takoj se na to zopet pojavi s stekleničico posvečenega olja, koje položi na oltar. Potem namigne dečku na koro, ta pa mu prinese križ in evangelij in oboje predloži vojvodi Anžovinskemu, ki položi roko na evangelij. „Pred bogom najvišjim,“ spregovori vojvoda, „se zaklinjam svojemu narodu, da bom čuval in spoštoval sveo našo vero kakor je to naloga kralja in pokornega sina svete cerkve. Tako mi bog pomagaj in njegov sveti evangelij!“

„Amen!“ odgovore soglasno vsi prisotni.

„Amen!“ odgovori neki odjek, ki je prišel nekako iz globine cerkve.

Vojvoda de Guise stopi po treh stopnicah k žrtveniku in položi pred tabernakelj svoj meč, a kardinal ga blagoslovi. Potem rotno kardinal meč iz nožnice in golo orožje položi pred maziljenega nazovi-kralja, ki prime meč za ročaj. „Sire,“ spregovori kardinal, „vzemite ta meč, ki vam je dan z blagoslovom gospodovim, da boste s pomočjo svetega Duha odoleli vsem svojim neprijateljem in da boste ščitili in branili sveto cerkev in kraljestvo, ki vam je izročeno. Vzemite ta meč, da boste z njegovo pomočjo vršili pravico, da boste ščitili včove in sirote, da boste pomirjevali neslogo, in da

se boste okrili s slavo, ter vladali z onim, čigar vidni izraz ste na svetu, z očetom in sinom in svetim duhom, amen!“

Vojvoda drži meč od sebe s konico, da se je jedva dotikala tal, potem ga proži bogu na oltarju in ga končno vrne lastniku vojvodi de Guise. Deček s kora prinese blazinico in jo položi pred vojvodo, ki klekn nanjo. Potem odpre kardinal malo skatlico, vzame iz nje stekleničico, iz nje izvleče zlato iglo in na njej majhen svitek, s katerim poškropi z oljem zamašek. Potem spregovori nekaj besed nad kleččim vojvodo, vzame krizmo, zariše križ nad vojvodovo glavo in spregovori latinski: „Mazilim te v imenu očeta in sina in svetega duha kraljem Francije.“ Istočasno otare deček s kora z lica vojvode olje z robcem, izvezenim s svilno in zlatimi tkaninami. Potem vzame kardinal krono z obema rokama in jo položi na prinčovo glavo, pa je ne pusti na njej, marveč jo zadrži nad glavo. Pristopila vojvoda de Guise in vojvoda de Mayenne in primeta za krono ter jo držita vsak z ene strani, dvignjeno nad glavo bodočega kralja Francije, ki ne ve danes, da mu ta krona ni sojena in da je ne bo nikdar zares začutil na svoji glavi... Kardinal pa spregovori: „Bog ti daje krono slave in pravičnosti.“ Potem spuste krono na prinčovo glavo in govore soglasno: „Sprejmi krono v imenu očeta, sina in svetega duha!“

Bled kakor stena in drhteč začuti vojvoda d'Anjou, da se je krona dotaknila njegove glave, in instinktivno seže za njo. Toda zvonček dečkov zaveni sedaj, vsi se sklonijo globoko, potem pa se zravna, sklopijo na noge, potegnjejo meče in po cerkvi zaori krik: „Živel kralj Franjo III!“

„Sire,“ pravi kardinal vojvodi d'Anjou, „vi vladate danes Franciji ker vi ste posvečeni po papežu Gregoru, čigar zastopnik sem jaz!“

„Gospoda moja,“ odvrne vojvoda-kralj in se zravna veličastveno, „nikdar ne bom pozabil imen tridesetorice plemičev, ki so prvi smatrali, da sem dostojen, da nad njimi vladam. Sedaj pa zbogom, gospoda moja, bog vas ščiti in moje kraljestvo!“

Kardinal se pokloni, istotako vojvoda de Guise, Chicot pa, ki je prizor opazoval s strani, zapazi, kako sta si čba z vojvodo de Mayenne zamenjala ironičen nasmešek. Vojvoda pa je tačas že dosegel stopnice, ki vodijo v grobnico, in kmalu je izginil v temi, za njim pa vsi prisotni drug za drugim, izvzemši trojico lotarinških prinčev, ki so se vrnili v zakristijo, a brat vratar je utrinjal sveče na oltarju. Deček s kora je zatvoril grobnico, in cerkev je zopet razsvetljevala samo ena edina svetiljka, kakor tajinstven simbol, razumljiv samo nekaterim, ki so posvečeni v tajnost.

Sedaj je dobro!

pravi mož, ko mu je njegova pametna žena hrbet in ude nadrgla s FELLERJEVIM BOLEČINE OLISAROM HM ELISAFI UDIOM. Imate bolečine v udih? Vahod? Glavobol? Zohobol? Grčev? Trpite na slabosti? Slabem spanju? Nervoznosti? Poizkusite Fellerjev El-safid, kateri vam bo v hudih dneh dober prijatelj. En zavoj s 6 ovojnami ali 2 spec. aluma steklenica z za vojnino in poštino za 62 dinarjev pri lekarnarju EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI, El-safid 2 5, Hrvatska. 46 a III

Zobotehnik

perfekten v zlatu in kavčuku se sprejme takoj
Lazar Belošavič, zubar. Beograd
Studenicka ul. 44.

Sprejme se takoj spreten in pošten trgovski sotrudnik

dober detaljist, pri večji specerijski trgovini
v Ljubljani. — Pismene ponudbe na upravo
„Jutra“ pod šifro „Detaljist“. 38 a

Kupim okrog 200 m³ stavbenega lesa.

pravokotnega, nesortiranega, 3/3 do 9/11 od
5 do 14 m dolgega; lepo in suho blago. —
Pošljite ponudbe v italijanski veljavi franko
mejna postaja na Bresciani Bartolo
Modena. 58 a

Krompir kifeličar

7044a in vsako divjačino
kupi

IVAN FEUER, Zagreb, Trg I br. II.
Interurbanski telefon 23-45.

Razpošilja pitanegoske po 36 Din za kg.

Trgovina

v manjšem mestu ali na deželi za mešano stroko
se išče v najem. 69 a

Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Z inventarjem“.

Ni vam več potrebno nadenjati radi draginje

ker sedaj lahko dobite vsakovrstno blago za oblačila in perilo pri trdku

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

po zelo znižani ceni

n. pr. sukno po 60, 70, 90, 100 Din itd.; platno po 11, 14, 16, 20 Din itd.;
izgotovljene srajce po 44, 50, 56 Din itd.; spodnje hlače po 32, 34,
40 Din itd.; izgotovljena obleka, plašče in drugo za vsako ceno. Z le-
nica ji dabo blago tudi na obroke. 2 25 a

Zahvala

Zahvaljujemo se tem potom vsem,
ki so spremlili našo dobro mamico gospo

Mario Florjancičevu

k zadnjemu počitku, vsem, ki so nas to-
lažili ob bridki izgubi. Posebej pa se za-
hvaljujemo splošnemu ženskem društvu,
gg. pevcem za prekrasno petje n prostovoljnemu gasilnemu društvu za mnogo-
brojno udeležbo.

Priporočamo blago pokojnico še na-
dalje v molitev in trajen spomin.

Zalujoči ostali.

Mizarska delavnica

na električni pogon

se prodaja

pod ugodnimi pila mi
pogoni. Objekt je pri-
rejen za industrijsko
podjetje ter se ukaša
5 minut od kolodvara
(baza Ljubljane). Pis-
mene ponudbe pod
„Urejevo“ na Aloma
Company, Ljubljana

Kdor hoče kaj prodati

Kdor hoče kaj kupiti

Kdor išče službe itd.

o naj kasneje v „Jutra“

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Potrti od globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 8. januarja ob 11. uri po-
noči, po dolgotrajni bolezni preminil naš nad vse ljubljeni
oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Rihard Schumi

računski svetnik.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto dne 10. januarja
ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice državne splošne bolnice na poko-
palisce k St. Križu.

V Ljubljani, dne 9. januarja 1925.

Edita, Nelly, Viktor, Alice, otroci.

Starši, brat, o in sestre.

68/a

Anton Skala

nadučitelj v pokoju

v starosti 67 let mirno v Boga zasnal.

Pogreb predhrgega pokojnika bo v soboto dne 10. t. m. ob 15. uri
iz državne bolnice v Celju na mestno pokopališče.

Sv. maše zadu-nice se bodo brale v raznih cerkvah.

Celje-Topolšica, dne 9. januarja 1925.

71 a

Zalujoči ostali.

Naročite takoj Ljubljanski Zvon za leto 1925!

V novem letniku bo izhajal vse leto
široko zasnovani in zelo zanimivi roman

Šentpeter.

II. DEL.

Dejanje romana se godi v polpretekli dobi v ljubljanskem šentpetrskem
predmestju ter je prepleteno z zgodovinskimi dogodki one dobe.
Prvi del romana je že splošno priznanje.

Poleg „Sentpetra“ izide še roman

Suženj demona,

celo vrsto novel in esejev

Ljubljanski Zvon, ki izhaja mesečno, velja vseslovesno a poštino vred
Din 120— (za inozemstvo Din 140—), polletno Din 60—, se naroča
pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in
tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom
obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in
zastavitvi.

1853a